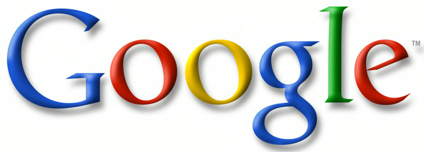

Google

ALLFRED
ANDRAADE
SKJALD

HOLGER
ACHMANN

BOGHANDEL

Hallfred Vandraadeskjald

Holger Drachmann

Hallfred Vandraadeskjald

Et Drama i fem Handlinger

Kjøbenhavn
Gyldendalske Boghandels Forlag
Fr. Bagges Bogtrykkeri
1900

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
OCT 1 1952

Min Ven paa Kubberød

Consul CHRISTEN SANDBERG

det lyse Hoved,
det varme Hjærte,
den stærke Nordmand:

tilegnet!

PRÆLUDIUM

Den ny og den gamle Verden
har dækket det samme Bord
med Bøger, Aviser og Taler —
vi æder os syge i Ord.

Tugthuse har vi og Kirker,
hvor Pokker vi ser os om,
og Banker og Parlamenter —
og en uhyre Fattigdom.

Vi stønner og puster og sveder,
for at kalde en Bank-Aktie vor:
vi slider os gale ved Arbejd —
og ingen kan sige hvorfor.

Men alle kan sige, at dette
fortvivlede Maskineri
maa ende i lutter Forskrækkelse —
og gid vi var midt deri! . . . . .

Aa, hejs mig det høje Bred-Sejl,
saasnart jeg er kommen ombord:
thi fladere, fladere, fladere
bliver den runde Jord.

Aa, hejs mig det svulmende Bred-Sejl,
og drej saa det vældige Ror —
nu bærer det op mod det gamle
Island i højen Nord!

Dér lever den gamle Saga
ensom og stolt og forladt —
dér lyser det mægtige Hekla
vidt i den mørke Nat.

Ensom den stolte Kvinde
sidder ved Hallens Baal —
rundt omkring hende leger
Skæret paa blinkende Staal.

Selv sidder hun dybt i Skygge,
men løfter hun paa Dig sit Blik,
det er som et Skvæt af den sydende
Geysir din Rygmarv fik.

Hun strækker de runkne Hænder.
frem over Ildens Skær —
da fylkes fra fjærneste Kroge
en uoverskuelig Hær.

Vejen til Hallen er mærket
af Blod i den frosne Sne —
lyslevende faar Du de vilde
Hedningers Skygger at se.

Dér dukker af Blod og Sne-Glimt
det ældgamle Norden frem:
Mænd, som avlede Helte,
og Kvinder, som fødte dem.

Dér digter man under Sværd-Slag
og kvæder i Livsens Nød,
dér hader man, naar man hader,
dér elsker man til sin Død.

Dér raader de gamle Guder,
som aldrig forsvandt fra Nord —
Kvinden er selve Freia,
og Mændene Tyr og Tor.

Dér fødtes de mandige Dyder,
som aldrig forsvandt igen:
dér hugger man ned sin Fjende —
og sviger aldrig sin Ven . . . .

Didop vil vi fare, hvor Saga
troner saa stolt og forladt:
hvor Geysir sprudler om Dagen
og Hekla flammer ved Nat!

PERSONERNE

PAA ISLAND

OTTAR TORVALDSON, mægtig Bonde.
HALLFRED, kaldet VANDRAADESKJALD, hans Søn.
AAVALDE, mægtig Bonde.
KOLLFINNA, hans Datter.
GRIMA, hendes Slægtning.
GRIS SÆMINGSON, forhen Fører for Væringer i Miklagard.
HJALTE }
TORSTEJN } HALLFREDS Fostbrødre.
HALLFREDS MÆND og MANDSKAB. HUSKARLE hos OTTAR og AAVALDE, samt GRIS SÆMINGSONS HUSKARLE.

I NORGE

KONG OLAF TRYGVESON.
INGRIDE, hans Søsterdatter.
BISPEN.
TORLEIF SPAKE.
SÆMUND STARKE.
KALV HIRDMAND.
OSE, hans Broder.
Resten af Kongens HIRD, hans FØLGE, hans HUSKARLE, Bispens KOR-DRENGE, Ingrides TÆRNER.

PAA DEN GRÆSKE Ø

Fyrst EPAMANIDES.
FORKYOS.
FILOSTRATOS.
DEN MØRKE PIGE.
DEN BRUNE PIGE.
DEN BLONDE PIGE.
GÆSTER ved et Symposion, CITHER- og FLØJTESPILLERSKER og DANSERINDER, KRIGERE ved den græske Livvagt, SLAVER.

Handlingen foregaar:

Første og sidste Akt paa Island. Anden og tredje Akt i Norge. Fjerde Akt paa en Ø i det græske Arkipelag.

Anden og femte Akt er delt i to Afdelinger.

FØRSTE HANDLING

AAVALDES Sæter-Stue. (Dør i Baggr. Mindre Dør paa Sidevæggen tilh). KOLLFINNA AAVALDESDATTER og GRIMA ved Ilden. OTTAR TORVALDSON, Hallfreds Fader, ved den aabne Dør. Vid Udsigt over Fjældlandskabet ned imod blinkende Elv og mørk Hede. Eftermiddagens Sol over de fjærne Fjældsider.

OTTAR
(støder sit Spyd haardt i Gulvet).

. . . Mit sidste Ord i denne Sag:
Hallfred, min Søn, faar fare imag,
at ej jeg paa Aavaldes Sæter ham finder!

KOLLFINNA
(knejsende).

Jeg bad ham ej komme, jeg be'er ham ej fare —

OTTAR.

Nødigt skifter jeg Ord med Kvinder:
Hallfred faar tage sig vel ivare;

og Du, som drog ham herhid, maa vide:
farligt det er med Ottar at stride.

KOLLFINNA.

Ens er Fader og Søn — jeg tænker,
Vandraade-Skjalden er skabt af din Marv!

OTTAR
(i Døraabningen).

Saa sig ham, jeg lader ham lægge i Lænker:
da kan han tære sin Fædrenearv!

KOLLFINNA.

Jeg drog ham ej hid — selv fandt han sin Vej:
spærre ham Fjældet, det mægter jeg ej.

OTTAR.

Stænge ham Døren, det kan Du vel, Kvinde? —

KOLLFINNA
(peger paa sit Hjærte).

Stænge En ude, som alt er inde? . . . . .

OTTAR.

Jeg varer Dig ad, før det blir forsilde:
for ung er Hallfred til Ægte-Mand,
og Du — for god til at være hans Frille!

KOLLFINNA
(tier).

OTTAR
(et Skridt fra Døren ind i Stuen).
Dér ramte jeg!

GRIMA
(tungerap).
Ramte Du? . . . . .

OTTAR
(til Kollfinna).
Rød blev din Kind!

GRIMA.
Hvad bilder den storladne Bonde sig ind?
Kan To ikke tale tilsammen i Ære,
mens udover Kvælden ved Ilden de sidder? —

OTTAR
(tørt).
Jo nok, — naar den Ene ej Hallfred hedder!

GRIMA.
Du laster din Søn — det er daarlig Sæd.
Du er vel for Lejermaals-Bøder ræd?

Men kan det Dig trøste — saa vid, vi faar
Gæster:
ikvæld Aavalde sin Datter fæster
til Sæmingson — Grisen fra Miklagard!

OTTAR
(ler).

Hvad? — Grisen skal sættes i Bod saa snart!
Da kunde jeg Rejsen hid opover spart:
dog fik jeg for næste Gang Stien mig lært.
God Kvæld! — det Nyt er en Sølvpenge værd!
(kaster et Pengestykke til GRIMA — gaar hurtig ud — og nedover)

GRIMA.

Hæ! (støder til Sølvpengen med Foden — bøjer sig derefter og tager den op).

KOLLFINNA.

Slip den! (slaar den ud af Haanden paa hende).
Hvad skulde Du sige ham det?

GRIMA.

Hvad skulde han komme og kævles med os?
(tager Sølvpengen op og putter den til sig).
Jeg sagde ham Fæstemaals Sagen paa Trods!

KOLLFINNA
(sidder lidt og ser ned for sig — rejser sig pludselig — gør et Kast med Hovedet, saa at det lange Haar flyver tilbage — stiller sig i Døren — ser ud).

Hastende Bække,
nedover, nedover —

springende tumler de:
   Elvdraget sluger dem.
Elvene skrider
ned gennem Landet,
sluges af Havdybet --
   kan ikke andet!

Men Skjaldene stiger,
modsat af Elven
som Laksen fra Fjorden
   opover, opover!
Bækkens og Havdybets
trodsige Uro
driver dem op imod
   Sæter-Ilden!

GRIMA.

Hvad Kvæde siger Du?

KOLLFINNA.

Véd ikke selv.

GRIMA.

Sniksnak om Skjalde, Havdyb og Elv.
Han gør dig forrykt — (lukker Døren).

KOLLFINNA.

Som jeg selv har gjort ham.

GRIMA.

Det ender med U-fred —

KOLLFINNA.

Kan gerne være.

GRIMA.

Med Ulivs-Saar —

KOLLFINNA.

Det er troligt nok.

GRIMA.

Du ta'r det koldsindigt.

KOLLFINNA.

Dér farer Du vild:
sé i mit Øje! — hvad sér Du?

GRIMA.

Ild!

(De to Kvinder staar et Øjeblik, nøje betragtende hinanden. Saa drager GRIMA KOLLFINNA til sit Bryst, kryster hende i sine Arme — kysser hende).

KOLLFINNA.

Kvindekys! . . . . (stoder hende fra sig).

GRIMA
(smaalеende).

— Har dem ej anderledes!
Tager Dig Hallfred paa Fanget sit,
snart vil Du Mands-Læber lære at kende.

KOLLFINNA.

Aldrig han tog mig — men sker det engang,
da holder han Liv og Død paa sit Fang!

HALLFREDS STEMME
(udenfor).

Her er mit Kvæde! — —

HALLFRED
(ind — standser og udbryder).

Fjældene farves,
Lierne gløder,
Skyggerne strækker sig
Dalen imod.
Fjærnt over Vidderne
Sol-Øjet spejder,
frydes ved Synet:
en Verden i Blod!

Mørknet er Dalen,
Fjæld-Aasen gløder,

Al-Faders Øje
ser over Land.
Op mod de evige
Guder drog Skjalden,
frydet ved Synet:
en Kvinde i Brand!

HALLFRED
(frem mod Kollfinna).

Jeg troede Dig ene —

KOLLFINNA
(smiler).

Kan Grima Dig skræmme?
Godt, at hun er her — Du farer saa fort!

HALLFRED.

Jeg fo'r med en Tidende — ond den mig tykkes.
Til Dig har jeg Ærind — send Trælkvinden
bort!

GRIMA
(vred).

Trælkvinde — hvad? Du pralende Daare!
Af Æt er jeg god nok — Grima jeg hedder.
(slaar sit Hoved-Klæde tilside — snapper en Brand fra Ilden).
Kan Du vel læse min Slægt mig paa Panden,
saa læs, førend Branden i Øjet Dig sidder!

KOLLFINNA

(beroliger hende — smilende).

Tager Du Vandraade-Skjalden i Alvor?
Tag dem i Leg — det er Skjaldenes Liv!

HALLFRED.

(spottende).

Godt er I Kvinder for Tungebaand skaaret:
I sidder ved Sæter-Gryden og koger —
og mener at koge Alverdens Visdom,
naar blot I kan skelne Oksen fra Faaret!

KOLLFINNA

(ser op og ned ad ham).

Er det mon det Ærind, en Skjald bringer med sig?
Saa gaa, hvor Du kom fra — tag Tidenden med Dig!

HALLFRED

(rækker sin Haand frem).

Kollfinna! —

KOLLFINNA

(giver ham sin Haand).

Hallfred! —

(de ser fast paa hinanden).

GRIMA
(trækker paa Skuldrene).
Nu er jeg tilovers!
De veksler saa brat som en Byge paa Fjældet.
(gaar ind i Fjøset, ad den lille Dør tilhøjre).

HALLFRED.
Vred var min Fa'r. Har han været her?

KOLLFINNA.
Ja!
Du ser paa mig. Tror Du, hans Ord har mig fældet?

HALLFRED.
Jeg tror — at . . . . . (holder inde).

KOLLFINNA.
Du standser? —

HALLFRED
(stiller sin Stav-Økse fra sig op imod Væggen).
Kun lidet mig nytter
skarpsleben Økse mod Fader-Vrede.

KOLLFINNA
(tager Øksen — vil række ham den).
Jeg tænker, hvis Andre her kom . . .?

HALLFRED.

Lad den staa!

(sætter sig ved hendes Side paa Bænken).

Vaaben-løs sidder jeg hos Dig paa Bænken —
legende smyger sig Ord til Ord,
og gylden føler jeg Elskovs-Lænken
at kæde os sammen . . . . .

KOLLFINNA

(flytter sig fra ham).

Jeg føler kun Ord!

HALLFRED.

Men under dem strømmer den kogende Kilde,
Kærligheds Væld . . . .

KOLLFINNA

(spottende).

Det er lunkent! —

HALLFRED

(skarpt).

Ti stille! —

(lægger sit Hoved i sine Hænder — sidder saaledes tænkende).

KOLLFINNA

(betragter ham).

Samler Du Stavelser? Bi — jeg skal hjælpe:

(spottende).

Hvid-barmet Freia fanged mit Hjærte;
Barmen begærer jeg — Hjærtet . . . .
(søger leende efter Ord).
Hjærtet — det findes ej!

HALLFRED
(ser op).
Taabe! —

KOLLFINNA
(rejser sig — vred).
Hvad? . . . . .

HALLFRED.
Taabelig tykkes din Adfærd mig:
lege med Skjaldskab — det gør kun en Gæk!

KOLLFINNA.
Sig da dit Kvæde!

HALLFRED.
Din Haan drev det væk! —

KOLLFINNA.
Haan var ej Hensigten! Vil Du formildes?
Sig, hvad Du fordrer! . . . . .

HALLFRED
(betragter hende).
Det Smykke, Du bærer!

KOLLFINNA
(undvigende).
Smykker? . . . . de gemmes i Skrinet derhjemme.
Sæteren huser ej sligt, maa Du vide!

HALLFRED.
Barn er Du ikke! Mandvoksen Kvinde
véd vel, hvad Mændene mest begærer.

KOLLFINNA
(tier — nærmer sig ham, ser ham i Øjnene — blødt).
Tag mig tilægte!

HALLFRED
(ser hende fast i Øjnene).
Tag mig tilfange!
Baandene snærer, naar Rusen er ovre!

KOLLFINNA
(haanlig — peger ud).
Søg Dig kun Rus — i Dalen dernede:
Kvinder og Mjødboller staar Dig tilrede!

HALLFRED
(rejser sig — hans Øjne bliver store og lysende — han kvæder).

Fager er Freia. Den blaaøjet-blide
blændende Dejlighed Mændene frister;
men mest iblandt Mænd hende Skjalden søger,
han, som i Hjærte-Rod Runerne rister.

Til mægtige Guder bloter de Mandige,
Blot-Stenen farves af Trælle-Livs Væde;
men Freia forlanger den Fribaarnes Hjærte —
nægt hende det, og hun ler ad dit Kvæde.

De siger, en Konge til Norge er kommen
med nye Goder og Gude-Skikke;
mig lyster at se om den Freia, han priser,
om ogsaa hun Skjaldenes Blod vil drikke.

Kvæde er Blod — som Skjaldskab er Liv.
Nægt mig min Løn, naar mit Kvæde Du nyder,
karrig da tykkes mig, Freia, din Gunst:
gævere giver jeg — Livet jeg byder!

KOLLFINNA
(ser paa ham — nærmer sig ham — med bøjet Hoved — som droges hun . . . . . Ser op — siger).

Blød bliver Engen, naar Vaar-Dugg falder —
som Pigesindet, naar Bejleren kalder.

HALLFRED
(udbreder Armene).

KOLLFINNA
(træder tilbage).

Nej! — (stærkere) nej . . . . .
(helt tilbage mod Døren).

Døren aabnes haardt. AAVALDE ind med GRIS SÆMINGSON og væbnede Mænd. De stiller Skjolde og Spyd fra sig indenfor Døren. AAVALDE frem mod KOLLFINNA.

AAVALDE.

Her er din Far. I rette Tid kom han!
Her staar Gris Sæmingson — han, Du skal ægte;
Fører for Væringer var han i Miklagard,
ættestor er han og rig paa Gods.

HALLFRED
(springer — inden nogen kan hindre ham — hen til KOLLFINNA |— slynger Armene om hende).

Og her er Hallfred — Vandraadeskjalden —
(løfter hende ivejret).
ættestor er han — og Kollfinna kysser han!
(kysser hende hæftigt gentagne Gange).

GRIS SÆMINGSON
en høj, stærkbygget Mand — kortsynet og surøjet — gaar hen til Parret — ser missende op og ned ad dem — derpaa spørgende til AAVALDE, som er løbet hen og har hentet sine Vaaben).

Plejer de To at have det saadan? —

AAVALDE
(dirrende af Forbitrelse).

Nok kan det synes — og nok kan det være!
Du vil vel din Kone Hus-Tugten lære?

GRIS.

Hus-Tugt — janok! hvis det ej blir for sent?

HALLFRED
(har sluppet KOLLFINNA og grebet sin Økse).

Hvad grynter Grisen? . . . . .

KOLLFINNA.

— Hallfred, hold inde!
(til AAVALDE og GRIS SÆMINGSON).
Taget han har — hvad jeg aldrig ham bød!
(vendt imod HALLFRED — med særegen Betoning).
Bøde mig skal Du de Kys før din Død!

HALLFRED
(svinger sin Økse).

Straks her paa Stedet — (vendt imod AAVALDE og GRIS SÆMINGSON). Jeg staar bered'!

AAVALDE

(til de væbnede Mænd).

Griber ham — bind ham! . . . . .

OTTAR staar i Døren med sine Huskarle og HALLFREDS Følgesvende HJALTE og TORSTEJN.

OTTAR

(frem — stærkt).

Vaabnene ned!

AAVALDE.

Han er vor Fange, din Søn . . . . .

OTTAR

(afbryder).

Jeg tænker,

han er først min!

(til Huskarlene).

Læg Hallfred i Lænker!

HALLFRED

(kaster sin Økse — undviger Huskarlene og raaber).

Kollfinna elsker jeg!

AAVALDE.

Daarligt mig tykkes

at lokke den Kvinde, man ej vil ægte!

OTTAR.

Hvem siger sligt? —

AAVALDE.

Vil Hallfred det nægte?

HALLFRED.

(tier).

OTTAR

(til Kollfinna).

Har Hallfred Dig daaret? . . . .
Du svarer ikke!
Fæste Dig bør han — Bøder jeg byder:
naar Tiden er leden, og Hallfred modnet,
da sørger jeg vel for Gods til jert Bo!

AAVALDE.

Gris har mit Ord — og han byder meget!

KOLLFINNA

(som har set paa HALLFRED — der stedse tier; nu siger hun stolt).

Kræmmere tinger. Er jeg en Vare?

AAVALDE.

Du er min Datter!

KOLLFINNA.

Nuvel, hun skal svare:
Aldrig jeg tigger mig ind paa en Mand,
barfodet heller jeg løber af Land!

AAVALDE
(tvinger hendes Haand ind i Gris's).

Her er din Husbond! . . . .

HALLFRED
(styrter ind paa GRIS).

Og han har mit Fjendskab!
(OTTAR og HUSKARLENE kaster sig over ham og binder ham).

HALLFRED
(raaber til HJALTE og TORSTEJN).

Fostbrødre, hjælp mig! . . . .

HJALTE OG TORSTEJN.

Alt hvad vi kan! —
(de overmandes og drives udenfor).

HALLFRED
(raaber).

Sæt Dalen paa Høj-Kant — sæt Island i Brand!

OTTAR
(stærkt).

Ej for en Kvinde skal Island hærges!
Fjærnt skal I fare — Skib skal jeg **skænke** Jer:
vidt skal I strække Jer — sent skal I **bænke** Jer:
Jarler skal prøve Jer — Konger skal **ave** Jer,
indtil I finder den Konge blandt Alle,
for hvem det er Hæder at slaa og at **falde!**

KOLLFINNA
(løber frem imod HALLFRED — standser).

Jeg hader Dig, Hallfred Vandraadeskjald!

HALLFRED
(rykker i sine Strikker — ser hende ind i Øjnene).

Du elsker mig, Kollfinna Aavaldsdatter!

KOLLFINNA

Siger Du det — saa mærk nu mit Ord:
følge dig skal jeg, saa vide Du farer,
staa for dit Blik, naar Du ene Dig tror,
unde Dig Fred ej ved Seng og ved Bord,
over vildene Hav, over vej-løse Klippe:
hade dig — elske dig — aldrig dig slippe
saa længe din Livs-Bane varer!

DE ANDRE I STUEN.

Bort med ham — ud! . . . .

ANDEN HANDLING

FØRSTE AFDELING

Ombord i HALLFREDS Drage-Skib. Storm og Taage; svær Sø. HALLFRED agter ved Styre-Aaren. HJALTE og TORSTEJN nærmest ham. De øvrige af Hallfreds MÆND i Øse-Rummet. Skibet arbejder haardt. Til Luvart ses af og til gennem den drivende Taage de blinkende Braadsøer. Forude er Taagen ganske tæt; man øjner intet.

MÆNDENE øser i Tavshed. TORSTEJN hjælper dem. HJALTE stirrer i ungdommelig Glæde ud mod Søerne, hvis Braad fyger som Kvinders lyse Haar.

HALLFRED
(agter ved Styre-Aaren.)

Længe vi sejled — og Land vi ej øjner;
det skulde dog vise sig!

HJALTE
(svinger sin Skind-Hue).

Lystig var Farten;
Viddet den vækker — Modet den højner.

HALLFRED.

Den ler ad Faren — som Faren ej kender!

HJALTE

(ler).

Frygter Du Voven? . . . .

HALLFRED

(kort).

Jeg frygter kun Skærene:
nær maa vi være dem — se, hvor det brænder!

HJALTE.

Kammene ryger — Skumskvættet fyger:
lystig er Farten — hvor brat det saa ender!

HALLFRED

(griber om hans Arm og peger bagud).

Se, hun forfølger mig! . . .

HJALTE.

Hvem da? —

HALLFRED.

En Kvinde! —

HJALTE.

Taabeligt taler Du — Skum jeg kun skuer.

HALLFRED.

Mø er den Braadsø — hun brænder i Luer!

HJALTE.

Vild er Du vorden! . . . .

HALLFRED.

Nej, det er hende!
Kollfinna, Kollfinna! Se, hvor hun truer:
Barmen er blinkende — Haanden er vinkende —
magtstjæle vil hun mig! . .

HJALTE
(ler).

Ej! hun har Følge:
tæl, hvor de topper sig! Bølge ved Bølge
spænder mod Skyen de trodsige Barme,
spredende Haaret med fægtende Arme . . . .

HALLFRED
(griber om Styre-Aaren).

Rans Møer, raser I? — bi, jeg skal stække Jer!
(lægger Roret haardt ned i Borde — og tvinger Skuden til at kløve en Braadsø).

HJALTE
(griber en Aare og hugger den igennem en af Søerne).

. . . . Flække Jer! —

TORSTEJN
(ligeledes).

. . . . Knække Jer! —

(En vældig Braadsø styrter sig over Skibet).

HALLFRED
(raaber til sine Følgesvende).

Hej, kan I dække Jer! —

(Skibet synes at tvinges i Knæ — det ryster sig som et stærkt Dyr — rejser sig igen — HALLFRED peger ud mod de toppede Søer).

Se, hvor de blotter de skinnende Bryster —
Stævnen de griber, Kølen de ryster:
Rans Møer, hvis det er Lig I lyster,
saa skal vi ofre jer Trælle paa Landet . . . . .

(raaber).

Vi er Helte fra Island — og vante til Vandet!

(Forude river pludselig et Vindstød Taage-Tæppet itu. Man øjner et graat, stejlt Fjæld, omgivet af de lavere Skær, hvorover Brændingerne bryder. Øverst paa Fjældet staar en HØJ MAND, med langt, lyst Haar; han er klædt i rød Kofte, med en kortere Brynje-Særk over. Paa en Afsats af Fjældet, nedenunder ham, staar hans FØLGE, Mænd med Hager og Touge i Hænderne).

DEN HØJE MAND
(raaber).

Kast Anker — eller I knuses mod Klippen!

HALLFRED.

Hvem er det, som raaber? . . .

DEN HØJE MAND.

Ankerfrank hedder jeg;
gør, som jeg bød — drej Skuden i Vinden!

HALLFRED
(raaber).

Ankeret ud! . . . .
(Ankeret kastes).

HJALTE.

Det ripper i Grunden . . . .

TORSTEJN
(raaber).

Vi driver mod Klippen . . . . Touget er
sprunget! —

DEN HØJE MAND.

Saa springer jeg efter! — —
(kaster sig i Søen, dykker).

HALLFRED.

Det Spring skal jeg minde[s]!

(Den høje Mand kommer tilsyne mellem Braadsøerne; i den opløftede venstre Haand holder han sin Ring-Brynje, som han har krænget af sig; i højre Haand har han Enden af Ankertouget, som han rækker op til HALLFRED, der bøjer sig ud over Skibssiden og vil hale den dristige Svømmer indenbords. Men denne vinker afværgende og svømmer tilbage til Fjældet, hvor hans Følge tilkaster ham et Reb og drager ham op).

DEN HØJE MAND

(bydende: ned til HALLFRED).

Sæt Toug-Enden fast — nu holder vel Tampen.
Vi varper Jer ind — naar Vejret helmer!

(Han fjærner sig. Nogle af Følget bliver tilbage og hjælper HALLFREDS Mænd at varpe Skibet ind bag Skærene).

HALLFRED

(stirrende efter den høje Mand).

Hvem var den høje Høvding, som hjalp os?

EN AF FØLGET.

Kongen!

HALLFRED

(studser).

Hvad — Kongen? Hvor er vi da landet?

EN AF FØLGET.

Norge — hvor Olaf Trygveson raader!

HALLFRED
(idet han tager et vældigt Tag i Varp-Touget indefter — med et stærkt Udbrud).

Norge — jeg hilser dit ur-gamle Fjæld,
stolt som det stiger af Havdybets Skød!
Olaf — Du vandt mig; jeg staar i din Gæld:
tjene Dig vil jeg som Skjald til min Død!

ANDEN AFDELLING

I KONGE-HALLEN hos OLAF TRYGVESON.

I Høj-Sædet sidder KONG OLAF alene. Paa et lavere Sæde INGRIDE, hans Søsterdatter.

Ved Væggen er et lille Hus-Altar, med tændte Kærter. Her holder BISPEN Messe, omgivet af KOR-DRENGE.

Ned igennem Hallen brænder Baal; omkring dem er Kongens HIRDMÆND bænkede ved smaa Borde:

KALV HIRDMAND og hans Broder OSE; TORLEIF SPAKE, hans Frænde SÆMUND STARKE, og Flere. TORLEIF har et Bind om Øjet; ser ufravendt mod INGRIDE, som slaar Øjnene ned.

Ved Hallens Midtergang HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN (de to sidste sidder ned).

HALLFRED staar oprejst, seende ufravendt hen mod Kongen. HALLFREDS venstre Fod er omviklet med en Klud.

Drikkehorn og Øl-Boller paa Bordene; men ingen af Mændene rører ved Drikken under Bønnen.

Alle Mændenes Vaaben er ophængte paa Stolperne og Væggene.

KONGEN sidder med sit Sværd foran sig, Hænderne foldede over Fæstet; Hovedet bøjet.

BISPEN

(med Ryggen mod Kongen, løfter Hænderne højt).

Ne nos inducas in tentationem —

KOR-DRENGENE.

Kyrie e-le-i-son!

KONGEN.

Sed libera nos a malo!

BISPEN

(vender sig — udstrækker Hænderne mod Kongen).

Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni sunt cæli et terra gloria tua!

KONGEN.

Hosanna in excelsis!

KOR-DRENGENE
(synger).

Quærens me sedisti lassus,
redemisti crucem passus:
tantus labor non sit cassus,
Dona eis Requiem!

BISPEN OG KONGEN
(idet alle Mændene i Hallen rejser sig).

Amen, Amen!
(Mændene sætter sig).

HALLFRED
(gør et Skridt frem).

Herre, Konge. — — —

KONGEN.

Hvem taler? —

HALLFRED.

Din Skjald, Kong Olaf!

KONGEN.

Islændingen! (peger paa hans saarede Fod). Hvad fattes din Fod?

HALLFRED
(smiler hen til TORLEIF SPAKE).

Der var en Øxe, som kom den for nær!

KONGEN.

Hvor sad den Øxe? —

HALLFRED.

I Haanden paa en af Eders Mænd — som nu er min Ven!

KONGEN.

Blod og Edder siver af Saaret — og Du halter ikke?

HALLFRED.

Saa længe jeg har to lige Ben — nej!

KONGEN.

Du er en haard og vandraadig Skjald.

HALLFRED.

Saa kalder man mig!

KONGEN.

Men kvæde godt, gør Du! Det siger mine Mænd.

HALLFRED.

Intet duer af hvad de har hørt.

KONGEN.

Hvem gemmer Du da det bedste til?

HALLFRED.

Til den bedste Mand — til Kong Olaf!

KONGEN

(ryster misfornøjet paa Hovedet).

Hvor var dine Tanker under Bønnen?

HALLFRED.

Hvor de altid er: ved Eder, Herre!

KONGEN

(strengt).

De skulde være hos den højeste Herre — har jeg ikke belært Dig derom?

HALLFRED.

I har lært mig mere end nogen anden Mand. Eders Tale er som et blankt Sværd — alligevel bider Eggen ikke paa mig!

HJALTE
(rykker HALLFRED i hans Kappe og hvisker).

Det ender ilde! —

KONGEN
(rynker Brynene — giver HALLFRED et Vink).

Træd hid! —
(HALLFRED frem for Høj-Sædet).

KONGEN.

Hvad hviskede den unge Mand Dig?

HALLFRED.

Han varede mig ad!

KONGEN.

Hvad frygter han?

HALLFRED.

Det samme som jeg: min Konges Vrede — ellers intet i Verden!

KONGEN

(efter et Øjebliks Betænkning — idet hans Pande opklares af et højt, lyst Smil).

I Hedninger lever altid i Frygt. Det gør ikke den, som har Troen!

HALLFRED

(ser KONGEN stivt ind i Øjnene).

Hvi taler I — og den skaldede Mand dér — i et Tungemaal, som ikke er mit?

KONGEN

(mildt — til BISPEN).

Vor nye Lærling giver os en Lære, Fader! Lad Drengene kvæde den Sang, I selv har sat om fra Romer-Sproget!

BISPEN.

Syng, Dreng — som Kongen siger!

KOR-DRENG

(tager en Kærte i Haanden — træder frem og synger).

Vejen til Lys
blev paa Golgatha givet,
vildsomt og mørkt
er Hedninge-Livet.

Saa raaber min Herre:
én Hjord og én Hyrde —
men da maa de grufulde
Guder først styrte!
(Kor). Zion, o Zion!

Zion, din Fred,
uudsigelig stille,
vindes den kan,
men først maa vi ville!
Saa raaber min Herre,
paa Korset, i Smærte:
kom hid og sug Fred af mit
blødende Hjærte!
(Kor). Zion, o Zion!

KONGEN
(til HALLFRED).

Har Du hørt og forstaaet?

HALLFRED.

Hørt, ja . . . . . .

KONGEN
(rejser sig).

Er Du tung-nem, Skjald?

(han stiger ned ad Trinene fra Høj-Sædet, træder frem foran HALLFRED, løfter sin højre Haand og lader den falde tungt paa HALLFREDS Skulder).

Har Du forstaaet: Vi maa ville? Og vil vi ikke, maa vi tvinges!

HALLFRED

(tvunget i Knæ).

Kong Olaf, I er min Overmand. Jeg tager Alt af din Haand — ogsaa din Tro . . . . om jeg blot fatted den!

KONGEN

(med et Vink til BISPEN).

Belær ham, Fader! —

BISPEN

(lægger sine Hænder paa den knælende HALLFREDS Hoved).

O Fader!
Himlenes og Jordens Herre,
Du, som med din Aands Vingefang
omspænder Verden,
gennemskuende Alt og Alle:
lad dit straalende Lys
over denne Vankundige falde —
og skænk kam din Fred!

KONGEN.

Det ske! —

BISPEN.

Du, som skabte
den skønne Verden
og Menneskene paa Jorden,
at de skulde gøre den
til dit Altar —
Du, som harmedes,
fordi de danned sig Guder,
Dig til Trods og dem til Fortabelse —
Du, som i din Al-Godhed
hengav din Søn, den enbaarne,
til en kvalfuld Død,
den Uskyldige for de Skyldige —
Du, som ved din Hellig-Aand . . . . .

HALLFRED
(rejser sig med et Sæt, holder Hænderne om Hovedet).

Det snurrer som Hvæsse Stene rundt i mit Hoved!

BISPEN
(fortørnet).

Forstokkede! —

KONGEN
(støder i sin hellige Iver BISPEN tilside — og ryster HALLFRED ved Skuldrene).

Saa kend mine Ord — og bøj Dig!
(hæver i Ekstase Hænderne mod Himlen).
Jeg ser ham,
den skinnende hvide Helt,
med de blod-dryppende Vunder:

Nagle-Gabene ser jeg,
Spyd-Stikket,
og den torne-kranste Tinding:
Kongen, der faldt ved Golgatha,
og opstég til Himlen!
Jeg hører hans Stemme,
den er mild som Foraars-Brisen,
der suser gennem Libanons Fyrre,
men overdøver Alverdens Vaabenlarm!
Jeg møder hans Blik —
og stærkere Lue kendte ej mit Øje:
det funkler som tusinde dragne Klinger,
det læger som Kvinders bløde Hænder,
det drager som Havet,
det kalder, det kalder:
frem, Kristi Stridsmænd paa Jorden!
hvem vil spare sig,
naar Han gaar forrest,
løftende det himmel-høje Banner,
mens hans Ord slaar som flammende Sværd
ned gennem Satans Legioner!
Naade, Herre,
for os, dine Hirdmænd!
Fordærvelse
over Djævlenes Skarer!
Det evige Liv
til den, der segned
i dit Skød:
Døds-Besejrer fra Gethsemane!

HELE HIRDEN
(paa Knæ — udbrydende).
Naade, Herre,
for os, dine Hirdmænd!
Zion, o Zion!

BISPEN OG KOR-DRENGE
(med stærk Rest).
Kyrie e-le-i-son!

HALLFRED
(slænger sig ned for KONGENS Fødder).
Daaben — giv mig Daaben! Konge!

KONGEN
(ser med et gennemtrængende Blik paa ham).
Er din Trods knækket? —

HALLFRED
(omfavner hans Knæ).
Dine Øjne skærer
som slebne Sværd mig —
aldrig var jeg svag som nu!

KONGEN.
Din Tunge taler —
hvad siger dit Hjærte?

HALLFRED.

Aldrig var det saa fuldt som nu!

(løfter Armene).

Aldrig til grufulde
Guder jeg bloter —
stod end den milde
Baldur og bad mig!
Om Daaben jeg beder —
paa Gulv-Fjælen ligger jeg:
gør mig til Stridsmand
i Himmerigs-Hæren —
af Kristi Døds-Vunder
bedende drikker jeg!

KONGEN.

Paa Kvad skal kendes
Skjaldenes Hu —
sig frem et Kvæde,
at jeg kan tro Dig!

(giver HALLFRED et Vink, at han skal rejse sig).

HALLFRED

(staar et Øjeblik bortvendt — samlende al sin Tanke-Kraft — saa udbryder han).

Al-Fader Odin,
med Ravne paa Skuldren:
Du hæve din Lanse,
Du mønstre din Fylking —
jeg følger Dig ej!

Tor kan i Kærren
med tordnende Buldren
jage langs Bifrost —
jeg viger ham Vej.
Hans Bukke kan danse,
hans Øjne kan gnistre,
hans Hammer kan lyne —
mig skræmmer han ej!
Og Frejr kan svinge
sit Sværd over Himlen,
saa Stjernerne dør
paa den mælk-hvide Vej —
jeg vender, o Konge,
fra Guderne bort mig:
mod Daaben jeg længes —
saa nægt mig den ej!

KONGEN
(efter et Øjebliks Betænkning).

Om Mænd var dit Kvad —
saa kvæd nu om Kvinde!

HALLFRED
(lægger Haanden over sine Øjne — tier en Stund; da han atter tager Haanden bort, søger hans Blik fjærnt udover — som fulgte han et fagert Syn).

Jeg saa' hende, Freja,
forførerisk fager,
fortørnet hun kvæded:
hvi greb Du mig ej?

Guld-Haaret i Bølger
og Barmen i Stormgang,
hun sad paa mit Skød —
    og jeg veg hende Vej.

Jeg saa' op fra Havet
de Klipper at gabe
som Rovdyr-Kæver
    paa Skipperens Vej:
Skib vil de knuse,
Mande-Blod drikke —
sligt vil Gudinden
    og andet ej.
(vendt imod KONGEN).
Hvem tog mig af Havet,
da Skærene trued?
O Konge, Du kasted
    Dig selv paa min Vej:
Den Stærkeste tjener Du:
Tjeneren søger
sin Herre — saa nægte Du
  Daaben mig ej!

KONGEN

(ser fast paa ham — saa siger han).

Løst hænger den vel paa Dig endnu,
  din Længsel mod Naaden;

men gævt har Du kvædet,
og døbt skal Du vorde!

KORDRENGE rækker BISPEN Vand-Skaal og Lin-Klæde. BISPEN væder HALLFREDS Tinding og aftørrer ham med Klædet; hvorefter KONGEN slutter HALLFRED i sine Arme og giver ham Daabs-Kysset paa Kinden — medens KOR-DRENGENE synger: Kyrie eleison! og HELE HIRDEN istemmer Amen!)

BISPEN

(til HALLFRED).

Nu er Du døbt, Islænding — og Norges største Konge er din Gudfa'r!

HALLFRED

(til KONGEN).

Da faar jeg vel Fadder-Gave derefter?
(ser til Kongens Sværd).

KONGEN

(drager smilende sit Sværd ud af Balgen og rækker ham det).

Mit gode Sværd giver jeg Dig — men Balgen beholder jeg, til Du fortjener den!

HALLFRED.

Jeg skal gøre mig Umage, Herre!
(svinger Sværdet).

KONGEN.

Det blir ikke en let Sag for Dig, at passe paa et nøgent Sværd. Se nu til, at det ikke volder noget Mén i tre Dage og Nætter!

HALLFRED.

I tre Døgn kan meget ske — og mange er der i din Hird, som misunder mig! Vil Du love mig en Ting, Herre?

KONGEN.

Du forlanger meget — baade Gave og Gunst!

HALLFRED.

Har jeg ikke udført dine Befalinger — da Du sendte mig til Torleif Spake?

KONGEN.

Du er en kæk Mand — og meget venter jeg mig af Dig. Hvad forlanger Du?

HALLFRED.

(ser sig om i Hirden og dernæst til Kongen).

At Du aldrig skal skade mig, hvad der saa times mig!

KONGEN

(tier et Øjeblik — siger dernæst, skarpt prøvende).

Hvad har Du i dine Tanker?

HALLFRED.

Kun dette ene: at jeg har sagt mig løs fra de gamle Guder og taget din Tro. Dette er vel et Tilsagn værd?

BISPEN

(til Kongen).

Gør kun, som han beder Dig. Jo mere Du gør for Kristendommen, jo mere gør Gud for Dig.

KONGEN

(til Hallfred).

Saa giver jeg Dig mit Ord. (højt og strengt) Men dette siger jeg Dig — og alle mine Mænd — at den, der bryder Freden i min Hal, er dødsens!

(Bevægelsé iblandt HIRDEN).

KALV HIRDMAND

(løfter Haanden).

Saa lyder Kongens Ord for os alle!

HANS BRODER OSE
(med et Sideblik paa HALLFRED).

Og ej mindst for de Fremmede!

HALLFRED
(betragter ham stivt — ser dernæst paa sit Sværd — lægger det varsomt fra sig).

HJALTE OG TORSTEJN
(rejser sig fra deres Sæder — ser sig udfordrende om).

KONGEN.

Mærk mine Ord — hvem det saa er! (tager INGRIDE ved Haanden) Kom, mit Barn. Mændene længes mod deres Drikke. Din Plads er ikke her!

INGRIDE
(bøjer sig dybt for KONGEN).

Min Herre har at byde over mig!

TORLEIF SPAKE
(retter ved Bindet over det ene Øje, sender hende et stumt Blik — vender sig mod SÆMUND STARKE — dæmpet).

Altid den ydmyge! —

(KONGEN gaar med INGRIDE ved Haanden ned gennem Hallen, fulgt af BISPEN. Da de er kommen udenfor TORLEIFS Bænk, standser Kongen og betragter ham. I det samme løsner en Spange sig paa INGRIDES Kjortel og falder paa Gulvet. TORLEIF griber det hurtigt og rækker hende det knælende. Deres Blikke mødes — hun bliver forvirret).

TORLEIF.

Guds Fred, Jomfru — Eders Spange brast. Gid Haabet følge Jer!

KONGEN

(med et Smil).

Dit ene Øje ser godt nok, Torleif! Men lad det ikke se for højt! — Rejs dig, Mand! —

TORLEIF

(paa Knæ).

Jeg har ikke Eders Naade, Herre!

KONGEN

(alvorlig).

Hvi holdt Du dig borte fra min Hal og Hird — og nægted mig den Skat, Du skyldte mig?

TORLEIF

(har rejst sig).

Ilde gik det mig — og haardt har jeg bødet med Tabet af mit ene Øje. Endda skylder jeg Hallfred Tak og Venskab, at han lod mig beholde det andet!

KONGEN.

Du svarer ikke paa min Spørgen. Hvorfor tvang Du mig til at sende saa haard en Budbringer efter Dig?

TORLEIF

(betragter smærteligt INGRIDE, som staar med sænket Hoved).

Fordi jeg kendte Eders Vilje — og sørged over, at jeg aldrig kunde opnaa, hvad jeg attraaed.

KONGEN

(strengt).

Mænd skal ikke sørge — ikke have en Kvindes Sind — men attraa at tjene deres Fyrste paa Jorden og i Himlen!

(KONGEN gaar videre med INGRIDE og BISPEN; saa standser han og ser mod Bænken, hvor HALLFRED sidder, støttende Haand under Kind, i dybe Tanker, med Blikket fæstet mod Sværd-Grebet — HJALTE og TORSTEJN ved hans Side).

KONGEN.

Hvad tænker Du nu paa, Skjald?

KALV HIRDMAND.

Jeg kunde svare for ham, Herre!

HALLFRED

(hurtigt, til KALV).

Svar for Dig selv — om nogen spørger Dig!

(til KONGEN).

Jeg tænker paa et stort Kvæde — hvori der skal være Lyn af Sværd-Klinge og Glans af Guld — et Kvæde saa stout som Kong Olaf Trygveson selv!

KONGEN

(smiler).

Du kan ventelig faa Brug derfor — men husk nu mine Ord!

(vender sig mod BISPEN og peger dernæst mod HJALTE og TORSTEJN).

Var det ikke tjenligst, at vi tog disse to unge Mænd med os — og belærte dem?

BISPEN

(med et Suk).

De trænger haardt. —

KONGEN

(med et Smil).

Sikkert vil Freden i Hallen vinde derved!

(KONGEN giver dem et Vink — de ser spørgende mod HALLFRED — men han vender sig bort. Saa følger de efter KONGEN, INGRIDE, BISPEN og KOR-DRENGE til Hallens Udgang. Dér standser KONGEN og gør en hilsende Haandbevægelse).

HELE HIRDEN
(rejser sig, med løftede Drikkehorn).

Hil Kong Olaf! Fred i hans Hal!

(KONGEN med Følge ud).
(HALLFRED saa vel som TORLEIF ser ufravendt mod de Bortgaaende. MÆNDENE bænker sig, og Øllet bydes rundt af HUS-KARLE. En af dem kommer til at støde KALV HIRDMAND paa Albuen).

KALV HIRDMAND
(løfter Haanden).

Naa, Du Klods — se Dig for, hvor Du gaar!

HANS BRODER OSE.

Her er bleven trangt i' Hallen — siden de Islændinger kom og bredte sig iblandt os!

KALV
(smaaleende — med et Blik mod HALLFRED).

Han tager Pladsen op for tre — med sin nye Tro, sit nye Sværd, og sine gamle Kvad.

TORLEIF
(forsonende).

Hallfreds Kvad er ikke gamle — de fødes ham friske paa Tungen, hvad Stund han vil.

OSE

(ler).

Du har nok ét godt Øje til ham, Torleif. Vi andre kan ikke have saa mange.

SÆMUND STARKE

(en høj, sværlemmet Mand — alvorlig og rolig).

Min Frænde Torleif og Hallfred har sluttet Fostbroderskab. Begge har mærket hinanden — og for begge siger jeg god her i Hallen!

(lægger sin Haand tungt mod Bordpladen).

KALV.

Du bærer dit Navn med Rette, Sæmund — og Du staar højt hos Kongen for din Styrke og Klogskab. Men allesammen er vi gode Mænd her i Hallen — og har ingen Tilvækst nødig.

EN AF HIRDEN.

Vi er kristne Hirdmænd!

KALV

(spydig).

Ogsaa Islændingen er jo nu kristnet — han sidder vel og tænker over, hvor fort det gik!

(HALLFRED har siddet bortvendt — af og til med en Skuldertrækning. Nu rejser han sig — ser roligt mod KALV — griber om sit Sværd og driver det haardt ind i Stolpen ved Væggen).

HALLFRED
(idet han slipper Sværdgrebet).

Sid dér, Du — og frist mig ikke!

(sætter sig igen).
(Alle ser paa hinanden — der bliver et Øjebliks Tavshed).

KALV
(noget dæmpet til sin Broder OSE).

Det er en forsigtig Mand — til at omgaas en Konge-Gave! (smiler) Ogsaa siger man, at han maatte flygte fra Island, fordi en Bondes Datter vilde tage ham med Magt!

(Nogle af HIRDEN begynder at le).

OSE
(som føler sig tryg ved dette Medhold — udbryder).

Man siger mere. Folk vil have hørt ham om Aftenen herudenfor paa Fjældet — hvorledes han slog sig for Brystet og fremsagde et Kvæde saalunde:

Hvi forfølger Du mig,
fagre Kvinde?
Ej kan jeg alene sove,
end mindre selvanden!

HALLFRED
(rejser sig med et Ryk — træder frem for OSE — og siger fast og sluttet).

Jeg har for Vane at kvæde højt, naar jeg

tror mig alene om Kvælden. Hvis Folk hører det og bringer det til Hallens Kundskab — da kan jeg ikke hindre det, selvom jeg ikke lider det. Men hvis det bringes forvansket frem, da kan jeg hindre en Gentagelse — udenfor Hallen!

OSE

(skotter til sin Broder — og opmuntret ved hans og de Omkringsiddendes Blik, siger han, idet han peger mod HALLFRED).

Det frugter vel, at Kongen har underholdt sig saa meget paa det sidste med Islændingen. Han er bleven svært spag — efter at han nu har faaet Daaben. Men véd I, hvad man vil vide om ham . . . . .?

SÆMUND STARKE.

Nu faar Du tie, Ose! og ikke ægge den, der er vor Broder i Troen og Gæst iblandt os!

EN AF HIRDEN.

Vi er kristne Hirdmænd!

TORLEIF SPAKE.

Nogle af os — ja!

KALV.

Torleif er en from Mand — han tilgiver let!

(med et Blik paa sin Broder OSE).

Hvad er det, man vil vide om denne Skjald, som saa nylig var Hedning?

HALLFRED

(med tilkæmpet Ro).

Kong Olafs Ord lød, at her skulde være Fred i Hallen. Hans Ord er min Helligdom. Men jeg varer Jer ad! . . . . .

(spænder sit Bælte fast om sig).

KALV

(til OSE).

Drager Du Dig ud af Sagen? —

OSE

(peger mod HALLFREDS Bælte).

Ved dette smukke Bælte — som kanske Bondens Datter har givet ham — hænger en Taske!

HALLFRED

(løsner sin Lædertaske fra Bæltet og ser OSE ind i Øjnene).

Nuvel? . . . .

OSE.

I denne Bælte-Taske — siger man at Hallfred bærer en Hvalros-Tand, hvori Billedet af Gud Tor er skaaret. (Bevægelse rundt omkring). Og til dette Billed beder han Morgen og Aften — før han kvæder!

KALV

(spottende til SÆMUND).

Og dette skal være vor Broder i Troen? —

EN AF HIRDEN

Op! kristne Hirdmænd! . . . .

HALLFRED

(er bleven bleg — krænger Tasken ud, og viser at den er tom — løfter den saa, højt hævet i Haanden og siger til OSE).

Se selv efter! —

(slaar ham med Tasken haardt i Ansigtet).

KALV

(rejser sig).

Op! til Vaaben! — —

HALLFRED.

Ja — til Vaaben!

(springer hen til Stolpen, drager Sværdet til sig — gaar OSE ind paa Livet og fælder ham med et Hug).

ALLE MÆNDENE
(raaber).
Til Vaaben! Drab! . . .
(de griber Sværd og Økser).

KALV
(ved OSES Lig).
Han vog min Broder — han skal dø!

SÆMUND.
I ægged ham haardt — din Broder ligger paa sine Gærninger!

KALV
(til de Nærmeste).
Drab i Hallen — det er Døden! Og vi skal fuldbyrde den . . . .

SÆMUND
(til TORLEIF).
Spring til Kongen — skaf ham hid — jeg skal værge Skjalden!
(TORLEIF vil ile ud; KALV standser ham).

HALLFRED
(svinger sit Sværd).
Tag min Tak med Dig, Torleif! Jeg skal bane den Vej!
(saarer KALV i Armen — TORLEIF ud).

KALV.

Endnu fører jeg Øksen — og dø skal Du — det var Kongens Bud!

(MÆNDENE sætter haardt ind paa HALLFRED. SÆMUND dækker ham Ryggen. Stort Gny. HUS-KARLENE flygter ud af Hallen).

KALV.

Vig bort fra den Fremmede, Sæmund! Nødigt ser jeg Dig ligge ved min Broders Side! —

HALLFRED
(til SÆMUND).

Her er mange Hunde om Bjørnen. Nødigt skal Du have Saar for min Skyld!

(river Skjoldet fra den „kristne“ Hirdmand, saa han styrter omkuld; dækker sig selv og SÆMUND).

KALV.

Saa fa'r til Helved — begge to!

HIRDMANDEN
(rejser sig — tørrer sin blodige Næse — raaber).

Vi er kristne Hirdmænd .... klem dem mellem Skjoldene!

(Hele HIRDEN og KALV klemmer de to mellem Skjoldene.)

KALV
(raaber).

Riv Bæltet af ham — og hæng ham!

(KONGEN med TORLEIF og BISPEN, staar i Døren.)

KONGEN
(med høj Røst).

Vaabnene ned! —
(frem — Alle viger tilside).
Hvem brød Freden i min Hal?

KALV
(forpustet).

Det gjorde Skjalden — han vog min Broder Ose!
(peger paa den Dræbte).

SÆMUND
(støder sit Sværd i Skeden).

Haardelig blev Hallfred ægget — ikke vilde jeg selv taalt sligt.

KALV.

Min Broders Blod raaber mod Himlen — og selv udtalte Du Dommens Ord i din Hal, Herre Konge!

KONGEN
(peger mod Himlen).

Hævnen hører mig til, siger Herren!
(Paa et Vink af Kongen bæres den Dræbte ud).

KONGEN
(frem mod HALLFRED, som staar med sænket Sværd).

Har Du øvet dette Drab?

HALLFRED.

Ja!

KONGEN.

Ikke ét Døgn engang holdt Du Freden — og jeg paalagde Dig at vogte min Gave i tre!

HALLFRRD.

Torleif kan vidne, at jeg længe . . . .

KONGEN

(afbryder, strengt).

Torleif har talt — jeg har spurgt Dig — og Du har svaret! Du kender Straffen for din Brøde! —

HALLFRED

(bøjer sig og lægger Sværdet ned for KONGENS Fod).

Her nedlægger jeg den dyrebare Gave — som jeg vogted saa ilde. Men hvis Du, o Herre Konge, var bleven tirret som jeg . . . .

KONGEN.

Hvad taalte ikke din himmelske Herre? Men en Hedning er Du og bliver Du.

(til HIRDEN).

Før ham ud!

KALV
(triumferende).

Jeg skal lægge ham Strikken om Halsen!

TORLEIF
(til Kongen).

Jeg byder alt mit Gods som Mande-Bod for Ose!

SÆMUND.

Og jeg byder ti Lod Sølv — og den Hest, som Du léd saa vel, Kong Olaf! Thi mandigt værged din Skjald sig — og haardt blev vi begge trængte!

KONGEN
(kold og bestemt).

Gjaldt det et Slagsmaal i en Bondes Hus — da bøded vel Gods og Gaver den Dræbte. Men jeg bygger et nyt Rige op — fra den gamle Vildskab og den gamle Forblindelse. Og jeg kan ikke være døv for mit eget Ord i mit Hus. Manddrab straffes med Døden!

HALLFRED.

Jeg er ingen stor Konge, som skal bygge et Rige. Jeg er en ung Skjald, som endnu har mangt et godt Kvad i min Hu. Min Hu staar

til at leve. Jeg minder Dig om dit Ord, Herre, at Du ikke skulde skade mig, hvad der saa timedes mig!

KONGEN.

Mit Ord blev givet paa en Betingelse. Du overtraadte mit Paabud. Og Du maa lide din Straf!

(Bifald blandt HIRDEN).

KONGEN

(vender sig imod Mændene).

Enhver af Eder vilde faaet samme Skæbne — hvis I havde forsyndet Jer! Mærk det! —

(vendt imod BISPEN).

Og nu, Fader, bed en Bøn over hans unge Hoved. Haardt vil jeg savne min Skjald — men Alle maa vi være rede til at dø!

(TORLEIF gaar hen til HALLFRED, trykker ham tavst til sit Bryst og kysser hans Kind).

(SÆMUND trykker, ligeledes tavst, hans Haand).

BISPEN

(dæmpet-indtrængende til KONGEN).

Min Søn! betænk hans Ungdom — og husk, at Du er hans Gudfa'r! . . . .

KONGEN

(gør en afslaaende Haandbevægelse — vender sig bort — og staar med korslagte Arme).

HALLFRED.

Velan — jeg skal dø! Saa lad mig da i min Dødsstund, o min dyrebare Herre og Konge, sige Dig den store Drapa, som var i min Hu, dengang Du gav mig din Gave og dit Tilsagn?

(KONGEN tier. Alle ser spændt paa ham. Saa gør han, uden at vende sig, en bejaende Haandbevægelse).

●

HALLFRED

(træder et Skridt frem — drager Vejret dybt, og siger med høj, klar Røst).

KONGE-DRAPA.

Jeg ser en Hval —
ingen saa stor og mandhaftig i Norden:
mod Havet styrer den, ud fra Fjorden —
frejdige Fisk følger efter:
den rejser en Styrte-Sø dér hvor den jager,
Alle vil følge den, ingen kan følge,
Solen som Maal for sin Hasten den tager:
og Solen slukkes i Bølgernes Dal,
og Stimen trættes og Lyset svinder —
mod nye Sole, som fjærnt oprinder,
jager i Natten den ensomme Hval.

Jeg ser en Drot —
stolt som et Fjæld,
et Hoved højere end Folket,
fager som de Guder,
jeg ej tør nævne; —

baaren som en Høvding
og født til Hersker
hans Øjne flammer
    over Dragernes Stævne —
og let som den dristige Tolvaars-Gut
    springer han i Dans
      over Aarernes Blade,
mens Mændene ror.
    Spyd han kaster,
      saa ingen sér dem —
    men dér hvor de daled,
      sank Kæmper til Jord;
    med tre Sværd ad Gangen
      i Luften han leger —
da staar der Lyn over Skibenes Bord.

(stærkere).

Sol kysser Sø,
Svend favner Mø,
Sværdet har Attraa mod Hjærte-Roden;
urørt af Elskov,
af Blod og af Taarer,
Fyrsten staar kold som et Fjæld!
Smiler han, er det som Sol kysser Sø —
tusinde Mænd for det Smil vilde dø:
men hans Mishag som Marv-Hugget saarer.

(direkte til KONGEN).

Vældige Hersker, Heltes Betvinger:
    bedende bærer mit Blik jeg imod Dig,
      dér hvor Du selv staar i Lys!

Døds-Rigets Port er nu aaben:
slaar den først i bag min Hæl,
hvem skal da synge hos Hel for min Herre,
han, som i Havdybets Svælg ej forlod mig,
han, som har skænket mig Livet og Daaben?
(vendt imod HIRDEN).
Han kender som ingen
den Kunst at styre,
han fylker Hære
som Tavl-Brædt han spiller;
han vejer Mændenes
lønligste Evner —
han véd, hvem han forrest
i Fylkingen stiller:
han selv er en Hær — og dog fostrer han
Helte,
han selv er en Rædsel — men aldrig han ræddes:
den vildeste Varg, som en Uven kan møde,
det tryggeste Værn, som en Ven kan finde;
hvad mandigt kan nævnes, paa Olaf passer —
blot ikke det eneste Ord: en Kvinde!
(efter et Ophold — indtrængende til KONGEN).
Jeg ser en Galge
herudenfor Hallen —
kunde jeg fri min Hals ved at synge,
o Herre, hvor skulde jeg kvæde!
(stigende).
Thi Et gør mig Tanken paa Døden bitter:
at ej jeg skal vorde
den sidste paa Dækket
naar Lang-Skibet ryddes

af Fjendeflokken,
naar Blodet damper
og Hirden segner —
naar Olaf straaler
i Panser-Særken
og smiler ad Sejers-Hylet omkring ham —
og svinger fra Løftingen Sværdet mod Himlen —
og raaber: Min Skjald, lad Ulvene tude;
følg med overbord —
nu er Drapaen ude!

HALLFRED har sagt den sidste Del af Kvadet med Stemmens fulde Styrke — hans Bryst hæver sig — hans Øjne flammer.
Han ser fast paa KONGEN — som endnu staar bortvendt, gemmende sit Blik, men dog i synlig Bevægelse.
Og nu styrter hele HIRDEN — undtagen KALV — med opløftede Hænder frem mod KONGEN — de omfavner hans Knæ — og de raaber:

EN AF HIRDEN.

Dyrebare Konge og Fader . . . .

EN ANDEN.

Vi ville alle dø for Dig . . . .

EN TREDJE.

Før os mod Fjenden . . . .

FØRSTE.

Vi vil alle være de sidste paa Dækket . . .

ALLE.

Hil Kong Olaf! —

TORLEIF OG SÆMUND

(raaber højt).

Og hil hans Skjald! —

(Raabene forplanter sig udenfor Hallen. HUS-KARLENE styrter ind, KOR-DRENGENE — alle raaber. HJALTE og TORSTEJN kommer ilende — de staar maalløse og fatter ikke Optrinet).

TORLEIF

(iler frem -- falder ned for Kongen — griber hans Kjortel).

Naade for Hallfred! Herligere Skjald har ikke kvædet i din Hal! —

KONGEN

(vender sig — han har Taarer i Øjnene — han lægger Hænderne paa sine Mænds Hoveder — der bliver Tavshed — han siger mildt).

Stat op!

(MÆNDENE rejser sig).

KONGEN

(frem til HALLFRED — drager den rigtbeslaaede Sværd-Balg frem under sin lange Kjortel — rækker den til HALLFRED).

Torleif har Ret! Herligere Kvad er ikke hørt i min Hal — og vel véd jeg nu, hvor mine Mænd er, naar jeg har dem Behov! Her er Lønnen for dit Skjaldskab — dit Sværd trænger til en Balg!

(vendt mod KALV).

Jeg giver Bøder fuldtop for den Dræbte — højere end for nogen anden Mand -- endda han ikke var blandt mine bedste!

(til hele HIRDEN).

Mænd kan jeg optugte mig til min Hird — men en Skjald som Islændingen kan end ikke Kongen gøre . . . . og hans Liv er ham sikkert fra denne Dag!

HALLFRED
(paa Knæ — overvældet af Bevægelse).

Kong Olaf . . . . .

KONGEN
(rejser ham op — kysser hans Kind).

Daabs-Kysset gav jeg Dig, før — her giver jeg Dig Fader-Kysset!

(peger med Stolthed ud over HIRDEN).

Stolt er jeg af slige Sønner — han er optaget iblandt Jer — og Fred skal der være imellem Jer!

(til HALLFRED).

Men Dig — og dine Følgesvende — sender jeg bort fra mig paa Aar og Dag. Du skal røgte vigtige Ærinder for mig i Vesterleden. Til Orkneys og Shetlands Jarler skal Du fare — og til Englands og Frankernes Konger.

(med et lyst Smil).

Og viser Du Dig min Tillid værdig — og vender Du tilbage, rig paa Erfaringer og paa Gaver — men kanske dog som Vandraadeskjalden . . . . (peger mod Døren, hvor INGRIDE viser sig ved BISPENS Side). da véd jeg et kosteligt Smykke — fint og sjældent — som binder den brusende Ungdom for hele Livet!

HALLFRED
(overrasket — med et stærkt Udbrud).

Kong Olaf — Du overvælder mig med Naade . . . .

TORLEIF
(støtter sig mod SÆMUNDS Skulder — smærtelig grebet).

Og knuser mit Livs Haab!

(HIRDEN omringer HALLFRED. De byder ham allesammen af deres Drikkehorn — mens han leende og takkende viger tilbage — og vældige Lur-Toner indleder Drikkelaget).

TREDJE HANDLING

Rummeligt Værelse i Kongsgaarden, indrettet til Brudekammer for Hallfred og Ingride.

Større Dør i Forgrunden tilvenstre; mindre Dør i Baggrunden tilhøjre.

Forhæng for begge Døre.

Ud fra Væggen, i Midten af Værelset, det opredte Leje — med kostbart Fo'rværk over.

Paa Væggen i Forgrunden tilhøjre et naivt Madonnabilled — Brystet gennemboret af et blankt Sværd. En lille Lampe brænder svagt nedenunder. Forøvrig Brudekammeret mørkt.

Fjærnt høres Gilde-Larmen fra Kongs-Hallen.

Forhænget for Døren tilvenstre drages tilside — Torleif Spake træder ind.

Han er i Festdragt — bleg og nedslaaet. Han tager en Kærte frem under sin Kappe — tænder ved Madonnabilledets Lampe — ser sig om.

Torleif

(idet hans Blik træffer Brudelejet — drager Vejret dybt).

Derhenne altsaa —!

(gaar langsomt derhen — stikker Kærten i en Ring i Væggen — sætter sig paa en Bænk udenfor Sengens Hovedgærde — støtter Hovedet i sine Hænder).

(Fjærnt høres Gilde-Larmen).

TORLEIF
(ser op).

Hist støjer de — og her er Gravens Ro.
Min Lykke bliver højlagt her . . . .
(kaster sig med et Udbrud over Puden).
Ingride!
Et Konge-Bud — og hun tilhører ham,
Vennen, den stærke, hvem jeg Livet skylder . .
Alt skylder jeg dem jo, de stærke Mænd,
Kongen og Skjalden. Jeg maa Pladsen vige;
og er jeg veget, lægges hun paa Baare
som Offerlam — og dræbes af hans Favntag!
(løfter Hænderne).
O, var der Udvej af den Tanke-Hvirvel:
men kun én Udvej findes —
den, jeg søger!
(springer op — gaar fortvivlet frem og tilbage).
Hvorfor — hvorfor fik jeg ej Bjørnens Kræfter,
Skjaldskabets Magt og Fyrstens Myndighed?
(med Bitterhed).
Den, som vil leve Livet fuldt og helt,
maa være stærk — og jeg er Torleif Spake!
Jeg er ej ræd — hvem skælder paa mit Mod?
men noget svagt er rundet i mit Blod;
jeg standser dér, hvor andre Springet vover.
(vildt og voldsomt).
Hvi dræber jeg ham ej, imens han sover —
saa hende — saa mig selv — og farer did,
hvor Præsten siger at et Helved flammer?
Her er dog Helved, her i dette Kammer,
som kunde blevet Paradis for mig!
(sætter sig atter — knuger Hænderne).

Hvi blev han ej hos Vesterledens Jarler —
hvi drog han ej til Syden, hvor man siger
at der er fuldt af Guld og fuldt af Piger,
som véd at køle selv **hans** hede Brand!
Hvi blev vi Venner? — Venskab er istand
til Alt — og han har kendt, hvordan jeg led:
Jeg vilde have vist Højmodighed
og veget Vej — og fulgt de Udfærds-Stier,
som fører Hædersmand fra Tvang og Vold;
Hvor varmt end Hallfred synger, er han **kold**
her — inderst — hvor mit saare Hjærte brænder.

(rejser sig).

Nej — nej — min Smærte gør mig uretfærdig;
højsindet er Du — men en Konges Ord
har flyttet Brikken over Tavle-Bord,
og jeg har tabt — og den, som taber, tier!

(Han stryger en stor Guld-Ring af sin Arm — tager en Pergaments-strimmel frem af sit Bælte — vikler Sedlen om Ringen — bøjer sig ned over Hovedgærdet — kysser Puden — lægger Ring og Seddel ovenpaa Puden. — Et Øjeblik staar han saaledes — da løsner han sin sølvbeslaaede Kniv fra sit Bælte — gemmer hastig Kniven under Puden . . . . griber Kærten fra Væggen — gaar hen til Madonna-Billedet — belyser Jomfru Maria — og siger, med lav, sløret Stemme).

Der staar et gyldent Sværd ud fra dit Hjærte,
Du, Himmel-Dronning, som til Smærter kender:
Ak, mon Du i din Himmel véd, hvordan
det i en jord-født Kvindes Hjærte brænder?

(vender sig bort — og vil gaa ud af Døren tilvenstre).

HJALTE

(træder hurtig ind og spærrer ham Vejen).

Hel hastig løb Du bort fra Gildet, Torleif!
Du tænker da vel ej paa Svig? —

(ser fra ham og bort til Brude-Lejet).

TORLEIF
(rolig).

Paa Svig?

(hovedrystende).

Jeg vilde bringe kun en Morgen-Gave
til den, jeg engang elsked — til Ingride.
Det er en Kostbarhed, jeg helst gad vide
paa rette Plads — naar jeg paa Lang-Fart gaar.

HJALTE
(med let Spot).

Du — Torleif Spake — vil paa Lang-Fart?...

TORLEIF
(kort).

Ja!

(trykker hans Haand).

Tag mine bedste Hilsner til Kong Olaf,
den største Konge — og hans største Skjald!

(ud).

HJALTE
(ser tvivlende efter ham).

Den første Mod-Vind blæser ham vel hjem!

(gaar hen — finder Ringen — besér den og Pergamentet forsigtig ved Madonna-Lampen — vejer Ringen i Haanden).

Et vægtigt Smykke!

(ser paa Pergamentet med Mistro).

Mon han ej har galdret
med Trylle-Runer? . . . .

(med halv-komisk Udbrud).

Hvem der kunde læse! —

Naa, Hallfred er jo Trylle-Runers Mester —
jeg vil dog vare ham . . .!

(lægger Ringen paa sin Plads, stikker Pergamentet til sig, gaar til Døren).

(Musik af Lurer og Harper. — KONGEN ind med HALLFRED og BRUDE-FØLGE, der bærer Fakler, som de sætter i Ringene paa Væggen — hvorefter de paa Kongens Vink fjærner sig. — HJALTE vil nærme sig HALLFRED, men denne betyder ham, at han skal gaa. — HJALTE tøvende ud. — KONGEN og HALLFRED festlig klædte.

KONGEN

(opremt og munter).

Naa, Skjald; din Frihed bærer mod Forlis!

(peger mod Brude-Lejet).

HALLFRED

(ligeledes opremt).

En herlig Baad at bukke under i!

KONGEN.

Saa fager Mø vandt sjelden nogen Mand —
din Harpe faar vel nye Strænge, Hallfred!

HALLFRED.

Jert Svogerskab, Kong Olaf, er en Ære,
som giver Klang af Guld i Harpens Bul!

KONGEN.

Bedst, tykkes mig, Du sang i denne Kvæld
om Sværd! Men Brudgom bør sin Brud besynge.

Er Du istand til Kvadet nu, saa syng,
før Nattens Lykke giver Morgen-Tynge.

HALLFRED
(lidt undvigende).

Véd ej — skal prøve . . . .
underlig, at Øllet,
som plejer fortne Røsten, gør den ru!

KONGEN
(slaar ham smilende paa Skuldren).

Du længes nok for meget? . . . .

HALLFRED
(spøgende).

Om min Hu
er noget hed — det kan ej undre, Herre!
Men ellers er da Længsel efter Kvinde
det Gilde-Øl, som fortner mer' end Rusen!

KONGEN
(sætter sig paa Bænken udenfor Lejet — leende).

Syng da — før Ternerne Ingride fører
ind til sin Herres — og til begges Glæde!
I Kvæld er Kongen oprømt — og han hører
sin Ungdoms fjærne Brus i Elskovs Kvæde.

HALLFRED
(stedse undvigende).

Jeg kan ej noget nyt —

KONGEN
(ler).

Saa tag det gamle!
Du har vel under Rejsen kunnet samle
Dig Kvindesmil, som Du har sanket Guld?
Og var det end ej kristne Kvinders Blikke,
som satte Dig i Fyr og Flamme, Skjald:
saa syng om Freia . . . . . .
(med et lyst Smil).
Bispen hører ikke!

HALLFRED
(giver efter for et pludseligt Indtryk, idet KONGEN nævner Freia — slaar ud med Haanden og udbryder).

Fager er Freia. Den blaa-øjet blide
blændende Dejlighed Mændene frister;
men mest iblandt Mænd hende Skjalden søger,
han, som i Hjærte-Rod Runerne rister.

Til mægtige Guder bloter de Mandige,
Blot-Stenen farves af Trælle-Livs Væde;
men Freia forlanger den Fribaarnes Hjærte —
nægt hende det, og hun ler ad dit Kvæde.
(han holder inde — farer sig med Haanden over Panden — og stirrer stivt hen imod Baggrunden bag Sengen — hvor en lys Skikkelse begynder at dukke frem som bag et Slør).

KONGEN

(har rejst sig — lidt alvorlig).

Det er, kan hændes, bedst vi standser her . . .

HALLFRED

(smærtelig bevæget).

Ak, kunde jeg blot standse . . . . . .

(griber KONGEN om Armen).

Se — se dér!

(peger ud — hvor den lyse Skikkelse mere og mere tydeligt fremtræder som KOLLFINNAS Billed — det lange Haar udslaget — den ene Haand løftet — Øjnene fæstet paa Brudelejet).

KONGEN

(følger forundret Retningen af HALLFREDS Blik — men uden at blive Synet va'r).

Hvad ser Du paa? — Vi to er jo alene!

HALLFRED

(ryster paa Hovedet).

Nej, Herre; ene er jeg ingensinde! —

KONGEN

(strengt).

Har Øllet ruset Dig — hvor er din Styrke?

HALLFRED

(med lav Røst).

Den tog hun ej — og dog er den hos hende!

KONGEN.

Bed, Hallfred, bed! — og nævn det aldrig mer,
din Ungdoms Hedenskab og Vildheds Minde!
(gaar hurtig til Baggrunden — Synet forsvinder).

KONGEN
(river den lille Dør tilhøjre op — og raaber).
Terner! før ind Ingride — Natten lider!

HALLFRED
(kaster sig til hans Bryst).
Tilgivelse! hvis jeg har Dig fortørnet —
Du bad mig selv . . . .

KONGEN
(slutter ham bevæget i sine Arme).
Hallfred! Jeg elsker Dig!

HALLFRED.
Alt kan jeg bære — kun ej Kongens Vrede!

KONGEN.
Min Søn! Der brister intet for os to:
Du er min bedste Mand — men hun, den Kvinde,
som jeg nu for dit Leje frem skal lede,

hun er det bedste Skjold imod min Vrede,
stærk, som hun er, i Ydmyghed og Tro!
(gør Korsets Tegn over HALLFRED — gaar hastig ind ad den lille Dør tilhøjre).

HALLFRED
(alene).

Han sagde til mig: Søn — jeg elsker Dig!
Han, ypperst Mand paa Jorden, elsker mig —
hvad kan en Kvinde sige mere?

Og hvad er den, vi attraar, hvad er Kvinden?

Er hun den muntre, stolte Krig,
hvor vi er Heltene og hun er Fjenden?
Hun kan dog overvindes kun én Gang:
og er hun vor — saa er vi dog ej hendes,
men maa bestandig Krig og Orlog søge,
med nye Vunder og med nye Sejre —
indtil vi paa den blodig-skønne Val
i selve Valhal kan vort Bryllup fejre!
(vender sig truende mod det Sted, hvor Synet forsvandt).
Vig bort, Du Skygge: var Du nok saa fager,
et nok saa lyst og straalende Klenod —
frisk maa en Brudgom være, naar han tager
hvad Natten nægter ej hans muntre Mod!

HJALTES STEMME
(udenfor Forhænget tilvenstre).

Hallfred, er Du alene? . . . .

HALLFRED
(slaar Forhænget tilside).

Kom! —

HJALTE
(ind — rækker ham Pergamentsedlen).

Se her! . . . .

HALLFRED
(vender og drejer den — læser).

„Under mig finder Du Udvej;
Farvel, Ingride, i Døden! . . . . .“
(henkastet).
En Spøg! —

HJALTE.

Men en af de grove! —
(trykker hans Haand).
Jeg lægger mig ej til at sove,
jeg hører Dig — hvis Du kalder . . . .

HALLFRED
(smiler).

Godt, Hjalte! God Kvæld da, min Broder! —
(omfavner ham).

HJALTE
(ler).

En lykkelig Nat — min Broder! . . . .
(ud).

HALLFRED
(alene — folder Sedlen ud — læser igen).
„Under mig finder Du“ . . . .?
(løfter Sedlen opover sit Hoved — gentager leende).
Under mig finder Du — Hallfred! . . .
(afbryder — løber hen til Lejet, løfter Tæppet — finder Ringen, som han betragter nøje, idet han snoer Sedlen om den).
Saalunde passer de sammen . . . .
Og under dem finder jeg? . . . .
(kaster Puden tilside og finder TORLEIFS Kniv — udbryder).
Torleif! . . . .
(vugger Kniven i Haanden).
Din Daggert, Torleif, er Brodden,
som skulde Brudgommen stinge? . . . .
(efter et Øjeblik — lyst og overbevist).
Nej nej! over Knive og Ringe
staar Venskabs lysende Mærke; —
men hun vilde Dødens Naade — —
(rolig og med sikker Beslutning).
derfor maa nu Nornerne raade!
(lægger alle tre Ting tilbage paa deres Plads).

Den lille Dør tilhøjre aabnes — ind træder KONGEN med INGRIDE, fulgt af TERNER.
INGRIDE er bleg — i lange, lyse Klæder, med en Kaabe over. KONGEN afører hende Kaaben, som han rækker til Ternerne. Derpaa tager han hende i sine Arme, kysser hende og fører hende hen til HALLFRED — lægger de To's Hænder sammen — og gaar tværs over Gulvet til Døren i Forgrunden tilvenstre. HALLFRED slipper hendes Hænder — følger KONGEN hen til Døren. De to Mænd ser tavst paa hinanden — KONGEN trykker begge hans Hænder og gaar ud.

HALLFRED
(staar et Øjeblik ved Døren — vender sig dernæst og opdager, at INGRIDE er bleven staaende ubevægelig, med bøjet Hoved blandt sine TERNER. Han gaar derhen og siger venligt, mildt-spøgende).
Naa, Terner smaa! I skal vel ikke blive her? —
(TERNERNE beskæmmet-flove ud).

HALLFRED

(i samme milde Tone — med udstrakt Haand).

Nu, min Ingride? . . . . .

INGRIDE

(løfter Øjnene paa ham — siger bedende, idet hun peger mod Madonna).

Lad mig knæle dér!

(HALLFRED ser lidt overrasket-spørgende paa hende — saa nikker han — gaar til Bænken udenfor Lejet — sætter sig — spænder sit Sværd af og lægger det).

HALLFRED

(efter et lille Øjeblik at have iagttaget den knælende INGRIDE, som under Taarer beder inderligt).

Hvem beder Du til? —

INGRIDE

(med svag Stemme).

Til Guds Moder!

HALLFRED.

Om hvad beder Du? —

INGRIDE.

Om Styrke . . .

HALLFRED

(forundret).

Styrke? . . . .

INGRIDE.

Styrke — til i Ydmyghed at underkaste mig . . . .

(beder).

HALLFRED

(sidder hovedrystende — saa rejser han sig — gaar langsomt hen imod den Knælende — lægger sin Haand paa hendes Skulder — siger mildt).

Ingride! —

INGRIDE

(farer sammen ved hans Berøring — ser op paa ham med Angest i forskræmte Øjne).

HALLFRED

(lidt hæftig).

Er jeg en Snog? — hvi farer Du sammen? — Rejs dig!

INGRIDE

(kaster sig ned for ham).

Naade!

HALLFRED

(træder tilbage — ser fra den Liggende hen til Madonnabilledet — rynker Brynene).

Er jeg en Voldsmand? — har hun sagt Dig det?

Kender hun mig? — jeg kender ikke hende!

(lægger Armene foldede over Brystet).

Jeg hedder Hallfred Ottarsøn — fra Island —
Skjald — Kongens Ven — din Husbond — og
din Herre!

(lidt mildere).

Rejs Dig — læg af din Kjortel! . . . .

INGRIDE

(paa Knæ henimod ham).

Jeg kan — jeg tør ej . . . dræb mig, Hallfred —
Naade!

HALLFRED

(gaar raskt hen til Sengen, kaster Tæppet tilside — tager Ring og Kniv — viser hende dem — siger med Ironi).

Dræbe sin Brud? — en sælsom Brug af Natten!
Her har Du Torleifs Ring — og her hans Kniv:
Gør Brug deraf, som Du og han har tænkt Jer!

INGRIDE

(ser ganske forvildet og uden Forstaaelse paa ham).

Torleif? . . . . . .

HALLFRED

(bøjer sig ned over hende — ser hende dybt prøvende ind i Øjnene — saa gaar der et underligt Smil over hans Ansigt — han siger).

Jeg ynkes over Kvinder!

INGRIDE.

O, Hallfred, hør mig . . . .

HALLFRED.

Rejs Dig op — og tal:
Du elsker ham — og, lagt i mine Arme,
hans Navn Du havde hvisket ved mit Bryst;
hans var de Kærtegn, som Du bød min Lyst;
hvis ej Du ved min Side iskold hviled
og, naar mit Blod blev svalt, ad Helten smiled!

INGRIDE

(staar, stille og bleg, som en Støtte — ser ham rolig ind i Øjnene — siger).

Saaledes tænker aldrig nogen Kvinde!

HALLFRED

(ler).

I er dog vel af Kød og Blod — som vi!

INGRIDE

(rolig og indtrængende).

Om Styrke bad jeg hos Guds Moder
til ydmyg Underkastelse . . . .

HALLFRED.

Se her!

(rækker hende Ring, Kniv og Seddel).

Hans Ring, hans Kniv, og denne Seddel — læs!

INGRIDE

(læser).

„Under mig finder Du Udvej;
farvel, Ingride, i Døden!“ . . . .

(Blodet skyder hende op i Kinderne — hun ryster af Sindsbevægelse — saa bliver hendes Øjne store — og hun siger i stærkt Udbrud).

Hvis denne Kniv var faldet i min Haand
den Stund, Du havde søgt mit Legem, Hallfred:
da sværger jeg — o, naadige Guds Moder,
tilgiv dit Barn — men mærk min Tale, Hallfred:
Du havde holdt et Lig i dine Arme!

HALLFRED

(springer frem imod hende — griber Kniven — kaster den langt bort — tager hende fast om Skuldrene — og udbryder).

Endelig talte da et Menneske —
og ej et Billed, som den Kvinde dér,
ud af hvis Hjærte staar et gyldent Sværd
og af hvis Øjne driver Blod og Taarer!

(efter et lille Ophold).

Og nu . . . .

(slipper hende — med et Udtryk af Ærbødighed og Beundring — gaar hurtigt til Bænken — griber sit Sværd, som han har lagt fra sig — og spænder det om sig).

INGRIDE

(i Angst).

Hvad vil Du? Skal jeg lide Døden?

HALLFRED

(med et Smil).

Et Billed kunde jeg vel have knust —

imod en Kvinde bærer jeg ej Værge!
(til Døren, løfter Forhænget — kalder).
Hjalte! —

HJALTE
(hurtig ind — ser studsende fra INGRIDE til HALLFRED).
Du kaldte? . . Du er væbnet? . . .

HALLFRED.
Skynd Dig —
skaf Torleif hid — tag alle mine Mænd —
søg ham og find ham — men det haster!
(HJALTE ud).

INGRIDE
(styrter hen til HALLFRED — griber om hans Arme — hæst — halvkvalt).
Skaan ham — før ham ej hid — behold mig
hos Dig:
behold mit Legem — skaan hans Liv!

HALLFRED
(fjærner hende — koldt, behersket).
Hvad dog en Kvinde kan om Manden tænke! — —

INGRIDE.
Tilgiv: jeg er i Vildelse og Smærte —
jeg véd ej ud, ej ind — jeg véd kun Et:
der staar et blodigt Sværd ud af mit Hjærte!

HALLFRED
(ser skarpt paa hende).

Du elsker ham da? —

INGRIDE.

Som han elsker Dig!

HALLFRED
(trækker tavst paa Skuldrene).

INGRIDE
(stærkt).

Hvad Kongen er for Dig — er Du for Torleif:
men Torleif er for mig, hvad ingen — ingen
af Jer, I stolte, stærke, vrede Mænd,
kan være for en Kvinde!

(stigende i Udbrud).

Han er Duggen,
som i den strenge, klippe-haarde Tid
henbølger over Tanker, gennem Sind —
og jeg er Blomsten, som i Livets Strid
har bøjet sig med alle Hjærte-Blade
og suget Væden dybt i Sjælen ind!

HJALTES STEMME
(udenfor).

Vi har ham! . . . . .

(INGRIDE farer sammen — vender sig mod Madonna — staar dér, bøjet, og synker lidt efter paa Knæ.
HJALTE og MÆNDENE fører TORLEIF ind. Han er vaabenløs — bleg og fattet. HALLFRED betragter ham tavst)

HALLFRED
(til HJALTE).

Hvor fandt I Torleif? —

HJALTE.

Udenfor paa Fjældet,
hvor Væggen luder stejlt mod Fjorden ned;
han stirred hid — og da han saa' os komme,
vilde han springe — men jeg var for rap!

HALLFRED
(til TORLEIF).

Du søgte Døden? —

TORLEIF
(stille).

Ja!

HALLFRED
(med sit underlige Smil).

Her er jo Livet!
(peger mod Brude-Lejet).
Den Plads er ej for mig — men for en Anden!

TORLEIF.

Du spøger grusomt! —

HALLFRED
(stedse smilende).

Som Du selv har spøget,
det tænker jeg, helt ofte med Ingride?
(peger).
Aa — hun er fager — ikke sandt — som Freia?
Haaret i Bølger over Barmen ned —
Skuldrene runde — Armen hvid og blød! ....
(ler).
Jeg selv, min Ven, har engang ogsaa spøget —
jeg kender til at holde paa mit Skød
en Kvindes Dejlighed .... man glemmer Alt:
og af den Glemsel dukker stærke Minder!

TORLEIF
(ser ham fast ind i Ansigtet — med let dirrende Stemme).

Mit Liv er i din Haand — i Kongens med:
thi Du har Kongens Ord — og jeg hans Vrede;
tag nu mit Ord — her foran Dødens Tærskel,
at denne Helligdom, som knæler dér,
at min Ingride var mig ren og hellig,
som vore Hjærter er det for hinanden.
Aldrig har Ord fra Mund til Mund fortalt,

hvad begge vi af Livet helst begæred,
og kun et Haandtryk har os bundet sammen,
det første og det sidste — denne Kvæld,
da tavst jeg bød mit Liv i et Farvel!

HALLFRED

(har under det sidste lagt sin Arm over hans Skulder — hovedrystende. Saa drager han TORLEIF i Tavshed med sig hen til INGRIDE, hæver hende op — lægger de To's Hænder i hinanden — fører sine Hænder over sin Pande — og siger).

Jeg fatter ikke Menneskene her —
har mon Madonna maget dem saadanne?
Men Et jeg føler — at mit vilde Mod
maa søge bort herfra mod fjærne Strande!

TORLEIF og INGRIDE staar i stum Undren — seende paa hinanden og paa HALLFRED — som med et højt Smil peger mod Brude-Lejet. Saa høres udenfor Raab — og Trin af Mænd under Vaaben.

TORSTEJNS STEMME

(udenfor).

Kongen er vaagnet —

TORSTEJN

(hurtig ind).

Kongen kommer hid!

HALLFRED

(spændt).

Hvordan er hans Ansigt?

TORSTEJN.

Som en Dør, der stænges haardt!

HALLFRED.

Vi ville møde ham . . . .

(gaar til Døren — men viger tilbage. KONGEN træder ind med væbnede Mænd, som føres af SÆMUND STARKE. KONGENS Ansigt er strengt og haardt; han har en kostbar Kaabe over Skuldrene, i Haanden sit Sværd i Balg).

KONG OLAF.

Er dette Brude-Kammeret? Her er lovlig fuldt af Folk!

HALLFRED

(med paatagen Opremthed).

En er her for mange — din Skjald, min Herre Konge!

KONGEN.

Tiden er ude for Spøg. Hvo voldte dette?

HALLFRED

(tier).

KONGEN.

Er Du vorden Pebling og Pog, som frygter Riset . . . . Hvo voldte dette?

HALLFRED.

Ingen!

KONGEN
(ryster sit Sværd).

Ingen? —

HALLFRED
(trodsig).

Nornerne — som volder alt nævneværdigt.

KONGEN
(et Skridt nærmere).

Mundrap Knægt vil trodse Kongen?
(til SÆMUND STARKE).
Før ham ud! . . . .

SÆMUND
(bedende).

Lad ham tale, Herre — før I handler!

KONGEN
(skjuler Ansigtet i Fligen af sin store Kaabe).

HALLFRED
(med Højhed — klar Røst).

Fra min Isse til Fodsaal huser jeg én stor

Kærlighed — o, Herre! Den er til Dig. Jeg vil kun dit!

Men rundt mit Hjærte bølger en strid Strøm . . . . . jeg maa, hvad dens Bølger vil.

Og skulde jeg end fortabes derved: — jeg maa.

Fjærnt paa Island — hvor Geysir koger og Hekla gløder — dér sidder en fager Kvinde — paa min Dødsfjendes Gaard.

Hun lagde — i min hede Ungdom — et Kvæde om mig.

Saalunde kvad hun:

Skjaldene stiger,
modsat af Elven,
som Laksen fra Fjorden
opover, ovover!
Bækkens og Havdybets
trodsige Uro
driver dem op imod
Sæter-Ilden!

(stærkt).

Dette er Strømmen, som driver mig. Og de store Guder vinker deroppe i Skaret af Aasen!

(dæmpet — indadvendt — fjærntskuende).

Men i Skæret af Sæter-Ilden vaager mit Livs Fylgje!

(Bevægelse blandt Mændene omkring Sæmund og hos Torleif og Ingride).

KONGEN

(lader sin Kaabes Flig falde – og ser strengt og mørkt paa HALLFRED).

Vandraadig er Du, Skjald — og brat vil din Bane blive.

Jeg drog Dig til mig — som jeg droges til Dig. Jeg skikked Dig ud i Verden, at røgte mine Ærinder blandt Jarler og Konger. Dit Sværd og din Tale béd godt dérborte — og Du vendte hjem, rig paa Gaver og Guld.

Jeg tog Dig ind i min Hird — satte Dig blandt Norges ypperste Mænd — et Kuld af Helte. Jeg hædred Dig i min Hal — og jeg gav Dig min Frænke tilægte!

Hvordan røgter Du min Godhed — og hvad er blevet af den Daab, jeg gav Dig?

Egenmægtig løser og binder Du Baand. Bort vender Du Dig fra Naadens Væld. Og taabeligt taler Du om Strømmen i dit Blod.

Et Blod er dyrebart — i Himlen og paa Jorden. Og én Vilje maa raade i Norges Land.... at ikke Alt skal lægges øde.

(udstrækker Haanden bydende).

Vi to kan ej længer have Land sammen!

HALLFRED

(skjuler sit Ansigt).

KONGEN.

Drag bort! — gaa til Syden — til Miklagard — til Grækerne.

Bland dit Blod med Folkene paa de solvarme Strande. Øv mandig Færd — eller øv dit vilde Mod . . . . indtil Du vender tilbage, hvor dine Fædre og Frænder færdes i Mørke.

(stærkt og afgørende).

Men staar Du nogensinde i Fare for at begaa en Mørkets Daad: — da skal Du skue den Kærlighed, jeg har baaret til Dig. Jeg skal vise mig for Dig — saa Du vil mindes det til din Dødsstund!

HALLFRED

(ser op — hans Øjne staar fulde af Taarer — saa hæver han Hovedet med et stolt Kast — gaar frem — og siger).

Jeg gaar herfra som en slagen Mand!

(med Betoning, idet han passerer forbi KONGEN).

Men ikke slog jeg min Ven — og ikke tog jeg hans Brud!

KONGEN

(vender sig hurtig efter ham — river sin store Kaabe af — lægger den over HALLFREDS Skuldre — omfavner ham — og fjærner ham fra sig).

HALLFRED

(vender sig i Døren — udstrækker Hænderne mod TORLEIF og INGRIDE, som knæler for KONGEN — og gaar hastig ud).

KONGEN

(til de to Knælende).

Drag bort! . . . . . . (mildt) men drag bort tilsammen.

TORLEIF OG INGRIDE.

O, Herre Konge! . . . .

KONGEN

(til SÆMUND STARKE).

Sæmund! saml min Hird! . . . . . .

(løfter Sværdet højt).

Det bærer bort i Leding!

HELE HIRDEN

(i Kammeret og udenfor).

Hil Dig, Kong Olaf! — før os mod Fjenden! . . . . . .

FJERDE HANDLING

En Ø i det græske Arkipelag. Haven udenfor en Villa i græsk-romersk Stil.

Villaen ses tilhøjre. En bred Trappe med Marmortrin fører op til Søjle-Forhallen; derfra tre Døre ind til det Indre. Op langs Trappen og i Forhallen hvide Marmor-Guder og Gudinder, omvundne med Epheu og Blomster.

Nederst ved Trappen paa hver Side et Marmor-Altar med en Faun og en Mænade i Guld-Bronze, omslyngede af Vinløv. Foran dem en Bronze-Trefod, hvorpaa en Ild brænder.

I Baggrunden Marmor-Terrasser med Pergola og Vinranker. Paa hver Side mørke Cypresser, Myrter og Laurbærtræer — ud fra hvilke hvide Statuer kigger frem.

Tilvenstre en Marmor-Fontæne, omkring hvilken er lejret en Gruppe Piger, dels opkiltret til Dans, dels med Fløjter og Strænge-Instrumenter i Hænderne.

I Forgrunden tilhøjre for Trappen er anrettet et Maaltid paa sammenstillede Borde med tilsvarende Løjbænke. Her hviler de tre Grækere: FORKYOS, EPAMANIDES og FILOSTRATOS med deres tre Veninder, DEN BRUNE, DEN MØRKE og DEN BLONDE PIGE. Samt tre GÆSTER.

De opvartes af SLAVER.

Længere tilbage mod Baggrunden et andet Symposion med GÆSTER.

Alle er klædt i lyse Stoffer — alle er bekransede — og alle taler højt og fornøjeligt i Munden paa hverandre, idet Handlingen begynder.

FORKYOS er en liden, førladen Mand med glinsende, slugvorne Øjne; EPAMANIDES en høj, smuk Mand med slappe Træk; FILOSTRATOS er graanet, har et martialsk Udseende og et stort Arr over Kinden.

Vin-Høst Festen fejres.

EPAMANIDES

med DEN MØRKE PIGE hvilende mod sit Bryst, rejser sig halvt med en bydende Bevægelse).

Stille . . . . . .

FORKYOS

(med DEN BRUNE PIGE paa sit Skød — leende).

Raab højere, Ven! Din Vin gør os alle til Døve!

EN AF GÆSTERNE

(fra Baggrunden).

Evoë! Vin-Guden frem! Vi vil træde den phalliske Dans.

(De nærmer sig Bordet i Forgrunden med Drikkeskaaler i Hænderne).

EPAMANIDES.

Fløjte og Cither begynd! Lad tone de smæltende Sange,
sungne til Druernes Pris, bundne af Rhytmernes Lov!

FORKYOS.

Dernæst den u-bundne Dans! . . . O Guder, her tør vi dog springe:
her er vi fjærnt fra Bysants, der hvor nu alt er forbudt!

EPAMANIDES
(rejser sig med Drikkeskaalen i Haanden).

Alt er forbudt i Bysants. Halvkvalte af Røgelsen hylder
Præsterne Jødernes Gud, ham som de slog paa et Kors.
Her er den old-græske Aand — og vi er dens Sønner og Døtre.
Guderne ler til vor Fest ud gennem Laurernes Lund.

(Paa et Vink rækker en SLAVE ham et Røgelse-Kar; han tager deraf og gyder ud over Ilden paa Trefoden, idet han ser omkring til Statuerne).

Marmorets Skabninger, se! den herligste Kunst har Jer skænket
Livet — saa skænk os dets Lyst, vi som er Halvguder selv!
Skænk, Afrodite, os alt, hvad bagved dit Bælte sig skjuler:
bliver vi træt ved din Rus, saa styrk os o Bakkos ved din!
Badstue, Kvinde og Vin — ja, sikkert vort Liv de forøder:
men de gør Livet til Liv — Badstue, Kvinde og Vin!

(GÆSTERNE jubler).

FORKYOS

søger leende at drage sin brune Veninde med sig hen til Fontænen).

Kom, vi vil prøve det straks!

DEN BRUNE PIGE.

Slip mig, Du vin-fyldte Gæk!

FILOSTRATOS

(rejser sig og drager sin blonde Pige op med sig).

Epamanides har Ret! Nu bærer jeg min Afro-
dite
bort til den lønlige Lund . . . . .

(tager hende i sine Arme, men slipper hende med et Udraab).

Aa, au dog! . . . .

DEN BLONDE PIGE

(ler).

Hvad? stak Dig min Haarnaal?

FILOSTRATOS.

Nej, det er Gigten . . . .

DEN BLONDE PIGE

(ler højt).

Hans Gigt! . . . .

FILOSTRATOS
(stryger sit Skæg og peger paa Arret over Kinden).

Det kommer af Krigen, forstaar Du?

DEN BLONDE PIGE.

Ja men Du holdt Dig til Ryggen . . . .

FORKYOS
(ler).

Han fægter med Ryggen, forstaar Du.

FILOSTRATOS
(frem imod ham med knyttet Haand).

Vover Du? . . . .

EPAMANIDES.

Stille! —

FILOSTRATOS.

Den Skurk! . . . .

FORKYOS
(skyder sin brune Pige frem for sig).

Her har jeg mit Skjold! — —

FILOSTRATOS

Aa, din Kryster!

EPAMANIDES.

Stille dog — her i mit Hus!

(Alle larmer og skriger imod hinanden).

Skal jeg kalde min Livvagt? . . . .

(DEN MØRKE PIGE har ligget rolig, ligegyldig paa sin Lejbænk under Optrinet; nu og da lader hun en Slave fylde sin Drikkeskaal; hun støtter sin smukke, fyldige Arm under Kinden — og hendes sorte Øjne synes at gennemskue Alle, medens spodske Smil gaar over hendes røde Mund og viser hendes blanke Tænder. Over den lave Pande bærer hun et Purpurbaand med et funklende Smykke).

DEN MØRKE PIGE

(kort og bestemt).

Ja, kald blot!

EPAMANIDES

(ser usikkert paa hende).

DEN MØRKE PIGE.

Naa, giv et Vink! Hvortil Livvagt — naar Livvagten ikke skal bruges?

EPAMANIDES

(undvigende).

Bruges i Krig! . . . .

DEN MØRKE PIGE
(spottende).

Er her Fred? —
(vender Hovedet uvillig bort).
De er drukne tilhobe, det ser Du!

EPAMANIDES
(undskyldende).

Vinhøstens Fest! . . . .

DEN MØRKE PIGE.

Som Du selv indleder med høj-stemte Taler:
Taler og Sang er jo alt, hvad en Old-Grækers Ætling forstaar.

EPAMANIDES.

Taler og Sang er den Kunst, som just fra Barbaren os skiller,
vi, som fik Hellas til Jord, den Jord, som er opfyldt af Vellyd.

DEN MØRKE PIGE
(ser stivt paa ham, idet hendes Læber kruses af et Smil . . . . saa strækker hun indsmigrende Haanden frem og siger).

Saa giv da Vellyden Tegn — og siden send Bud efter Styrken.
Lad os faa Bjørnene hid — giv dem Vin — og lad Bjørnene danse!

EAPMANIDES

betænker sig et Øjeblik — bøjer sig saa ned og kysser hendes hvide Arm; — saa giver han et Tegn til Pigerne ovre ved Fontænen). Fløjte og Cither-Spillersker lader Instrumenterne tone — de andre i yndefuld bølgende Dans omkring dem).

GÆSTERNE

(svinger Drikkeskaalerne).

Evoë!

(Man stimler sammen om Dansen i Baggrunden).

(DEN MØRKE PIGE og EPAMANIDES frem i Forgrunden. De skifter Talens Rhytme).

DEN MØRKE PIGE

(dæmpet og indtrængende).

Kald ham hid! . . . .

EPAMANIDES

(med et stikkende Blik).

Hvad vil Du med ham?

DEN MØRKE PIGE.

Lege med ham!

EPAMANIDES.

Vogt Dig, Pige!

DEN MØRKE PIGE.

Han har haanet mig.

EPAMANIDES.

Umuligt!

DEN MØRKE PIGE.

Afvist mig! . . . .

EPAMANIDES
(tænderskærende).

Det har Du vovet?

DEN MØRKE PIGE.

Brug ej Ord! — Giv mig dit Sværd!
(kalder ad en SLAVE, som bringer Herrens Sværd; hun drager en liden Krystalflaske frem fra sin Barm — drypper nogle Draaber paa Sværdklingen — rækker Fæstet frem til EPAMANIDES).
Gem det nu og brug det siden;
men pas paa, rør ej ved Æggen;
thi den mindste Rift af Klingen er ulægelig!

EPAMANIDES.

Ah — Døden?
(skjuler Sværdet under sin Kappe).

DEN MØRKE PIGE.

Værre! —

EPAMANIDES
(overrasket).

Hvad?

DEN MØRKE PIGE.

Et Liv i Pine:
Ulivssaar som aldrig heles,
var hans Kraft end nok saa stor:
han vil mindes mig — og lide —
som jeg ved hans Afslag led.
(De ser et Øjeblik paa hinanden — saa bøjer han sig frem imod hende).

EPAMANIDES.

Djævel!

DEN MØRKE PIGE
(trækker paa Skuldrene).

Kun en krænket Kvinde! — —
Kald de tre Barbarer hid:
vi vil synge, danse for dem,
vække deres sløve Sanser,
give dem vor Vin at drikke,
til de tumler om som Bjørne . . . .
saa kan Du jo, som paa Skrømt,
yppe Strid og drage Sværdet —
og saa gør dit Sværd sin Pligt!

EPAMANIDES
(spørger tøvende).

Alle tre? . . . .

DEN MØRKE PIGE.

De skilles aldrig!

(haanlig).

Frygter Du? Kan Du ej drikke?
Deri var Du dog en Helt!
Alle Slaver kan Du væbne —
hele Øen under Vaaben —

(bøjer sig tilbage, gør yppige Dansebevægelser, ser ham ind i Øjnene).

Resten sørger jeg vel for!

EPAMANIDES.

Aa, jeg kunde myrde Dig! —

DEN MØRKE PIGE.

(med samme Haan i Blikket — men kælen i Stemmen — og sagte).

Jeg skal myrde Søvnen for Dig,
denne Nat — og alle Nætter —
hvis Du her er mig til Vilje!

EPAMANIDES

(griber hendes Arm — kysser den — heftigt — saa raaber han — idet han atter skifter Rhytme).

Slaver, før Livvagten hid! . . .

SLAVE.

Vi tør ikke gaa uden Vartegn!

EPAMANIDES

(stryger en kostbar Ring af sin Finger — og rækker ham den).

Fluks, gaa til Livvagtens Fører, Barbaren, og
hent ham herhid!

(Slaver ud).

FORKYOS

(raaber).

Aa, det blir herlige Løjer! . . . .

(springer op paa Fodstykket af den gyldne Bronze-Faun — og omfavner Bukke-Guden).

O, Faun, Du vil le, saa Du kvæles!

DEN MØRKE PIGE

(har atter strakt sig magelig).

Vogt Dig, at ikke Barbaren faar prøvet sit Favntag paa Dig!

FILOSTRATOS

(snor sit Skæg).

Forkyos, hold Dig til mig — hvis Bjørnen vil prøve et Liv-Tag.

FORKYOS

(med Haandslag).

Det er et Ord, Kammerat! — — men var det ej bedst, om vi paabød
Livvagtens Fører ved Lov at skilles ved Sværdet, han bærer?

DEN MØRKE PIGE

(spottende).

Sandelig, det var nok bedst . . . .

EPAMANIDES
(knejsende).

Det ske! — Og nu, Venner, et Ord:
drikke med Bjørnene vil vi — men ingen maa
ægge dem op;
tirres de, bliver de onde; men Vinhøstens Fest
er jo Glæden;
(med et Smil).
glad skal den vorde, vor Nat; og sørgeligt vilde
det være,
om der i Druernes Strøm blandedes Draaber af
Blod!

FORKYOS
(peger mod Baggrunden — leende).

Evoë, Bjørnene! . . . .

FILOSTRATOS
(ubehagelig berørt).

Tre!

EPAMANIDES
(trækker paa Skuldrene).

— som vanligt! . . . .

DEN MØRKE PIGE
(rejser sig halvt).

Op! byd dem velkommen!

(Øverst paa Terrassen i Baggrunden kommer HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN tilsyne. De har gyldne Hjælme over det lange, lyse Haar, som indrammer de brune, solbrændte Ansigter; gyldne Bryst-Plader, fæstede med funklende Spanger over de brede Aksler; de bærer purpurrøde Kjortler; HALLFRED har Konge-Sværdet ved Siden; de to andre har korte, græske Sværd).

(De stiger langsomt ned ad Terrassen og frem mod Forgrunden).

(Paa et Vink af EPAMANIDES toner alle Instrumenter).

GÆSTERNE

(løfter hilsende Drikkeskaalerne).

Evoë, velkommen hid! . . . .

EPAMANIDES

(træder frem for dem — nedladende opremt).

Velkommen hid — til Vinhøstens Fest — I herlige Helte!
Men — som I ser — er her Fred; og vaabenløs møder vi frem.
Læg derfor Sværdene bort — tag Drikkeskaalen i Stedet.

(HALLFRED betragter ham et Øjeblik stivt — saa løsner han i Tavshed sit Sværd fra Bæltet, og rækker Sværdet til EPAMANIDES, som giver det til en af SLAVERNE, en stor, stærkbygget Nubier. HJALTE og TORSTEJN giver ligeledes deres Sværd fra sig — men tøvende, idet de følger enhver Bevægelse af HALLFRED).

EPAMANIDES

(opmuntrende).

Saa! — nu tag fat, hvor vi tog — omkring denne Skaal der er liflig:
liflig ved Indhold og Form — tøm den og fyld den paany!

(SLAVER rækker Drikkeskaaler til de Tre).

HALLFRED

(ser paa Skaalen — vender sig til de to Venner — smiler — tømmer Skaalen — og rækker den frem igen. HJALTE og TORSTEJN ligeledes). (Dette gentager sig et Par Gange. GÆSTERNE begynder at le).

DEN MØRKE PIGE
(liggende — utaalmodig).

Er han umælende da? . . . .

EPAMANIDES
(spottende).

Det synes . . . .

DEN MØRKE PIGE
(rejser sig).

Nuvel, lad os prøve!

(hun giver sine to Veninder et Vink — de træder frem og synger, medens Fløjte- og Citherspillersker akkompagnerer, og de andre gaar i den bølgende Dans).

DEN BLONDE PIGE
(synger).

Nu er Stunden! Aftnens Rødme
daler over Dagens Træk;

DEN BRUNE PIGE.
(falder ind).

Rosen gløder i sin Hæk,
Fuglen skælver i sit Krat:
elskovssyg er Myrtelunden —

DEN BLONDE PIGE.

nu er Stunden,
nyd dens Sødme:

BEGGE.

siden kommer Dødens Nat!

DEN BRUNE PIGE
(synger).

Se hvor Afrodite skælver,
som en Fugl i Ørne-Klo!
Tror Du, Pan blev bragt til Ro?
nej, han færdes i sit Krat,
med sin Fløjte lagt for Munden —
Myrtelunden
Templet hvælver
for hver Lyst i Længslers Nat!

DEN MØRKE PIGE
(gaar frem — tæt hen til HALLFRED — ser ham ind i Øjnene — og synger).

Nu er Stunden — lyd dens Kalden:
lad en hvid og voldsom Arm
til Gudindens høje Barm
kryste Dig i Myrtens Krat,
førend Pan faar endt sin Færden,
førend Verden,
sammenfalden,
dør i Barbariets Nat!

GÆSTERNE.

Evoë . . . . —

DEN MØRKE PIGE
(gør Dansebevægelser foran og forbi HALLFRED — stadig søgende hans Øjne —; hun standser, bøjer sig tilbage, griber hans Drikke-skaal, tømmer den — og udbryder).

Ej er der Is, men Ild i dine Aarer;
bred er vel din Bringe, men smaa dine Hænder,
syng mig om det Land, hvor Kvinden ej har Taarer,
syng mig om det Land, hvor Mandens Hjærte brænder
hedt som Vulkanen, der gennem Sneen flammer —
syng om Dig selv!
(efter et Øjebliks Pause).
. . . . Og hvis Du, sky, Dig skammer,
Skjald, for at kvæde som Sydens Pige beder,
lydt for de Mange, — saa véd jeg mig et Kammer,
skjult under Natten, som sine Vinger breder:
der vil jeg lytte, og der kan Du kvæde,
der skal Du juble, og der vil jeg græde
Taarer i Vaande, saa sød at den dræber —
syng for mig selv,
og jeg dør ved dine Læber!

HALLFRED
(med høj Latter — til HJALTE og TORSTEJN).

Har nogen kendt Mage
til mand-lysten Mø?
Frit Valg at tage
paa Grækernes Ø!
(slynger sin Arm om DEN MØRKE PIGE — som ingen Modstand gør).

EPAMANIDES
(frem).
Slip hende, siger sig . . .

HALLFRED
(ler).
Hvo er som byder?
Nu skal her drikkes — om ellers Nogen drak;
først skal der kvædes — og saadan Kvadet lyder:
(slaar leende ud med Haanden).
De tænkte, de havde fanget mig ind for den hvide Krist!
Da brød jeg mig Vej gennem Vejr og Vind,
det faldt mig for Brystet, det blev mig for trangt,
til Sydens Guder er lidet langt —
der stod de og smiled i Myrtelunden
med Bægret i Haanden og Draaben om Munden!

Hvad ligger vel gemt i den mørke Nat bag en Marmor-Skal?
Det pusler og ler gennem Myrtens Krat;
da maa jeg vel le af et lystigt Mod:
de Guder er levende Kød og Blod —
der staar de og skinner i Offerlunden
med Vild-Dyr i Øjet og Smilet om Munden!

DEN MØRKE PIGE
(ganske betaget — trykker ham sin Drikkeskaal i Haanden — hvisker).
Tag imod Skaalen
— og tøm mig selv!

HALLFRED
(kaster Drikkeskaalen langt bort — ler).

Stor Spøg skal staa
af dette Gæstebud —
som Spy-Vand paa Taget
af Gude-Hus!

(løber hen til Tre-Foden foran Bronze-Faunen; slaar med et Næveslag de tre Opstandere fra den svære Kumme — griber Kummen og byder SLAVERNE fylde den med Vin).
(SLAVERNE styrter Indholdet af Vin-Krukkerne i Kummen — HALLFRED tømmer den i et langt Drag — og lader den atter fylde for HJALTE og TORSTEJN, som ligeledes tømmer den).
(Alle undres. Aftensolen slukkes, Mørket begynder).

HJALTE
(munter).

Honningsød Mjød
gør kvindekær Mand!

HALLFRED
(opildnet af Vinen — kvæder).

Baal ser jeg flamme
langs Val-Hallas Bænke;
Ejnherier tømmer
de bugede Horn;
Flæsket det salte
gør Hornene tomme,
mens dejlige Diser
til Heltene ler!
(ser sig omkring).
Jeg véd vel, her skulde
med Bjørnene leges:

vogt Jer, at Bjørnen ej
leger med Jer!

(ser fjærnt ud — med Overmod).

Kollfinna, gem Dig nu
kælen hos Grisen —
nu springer Hallfred
blandt Grækerne Buk!

EPAMANIDES

(har nærmet sig DEN MØRKE PIGE).

Du ser, han er drukken —
nu bruger jeg Sværdet! . . .

DEN MØRKE PIGE.

En Gud er han vorden —

(kaster sig til HALLFREDS Bryst).

og jeg er hans Skjold!

(HALLFRED ler og giver HJALTE et Vink).

HJALTE

(slynger sin Arm om DEN BLONDE PIGE).

Jeg tager den lyse —
hun minder om Island!

TORSTEJN

(griber DEN BRUNE PIGE).

Jeg tager den brune —
hun huer mig bedst!

HALLFRED

(højt — udfordrende).

Jeg tager den mørke —
hun minder om Helved:
op, Kammerater! til Vinhøstens Fest!

(HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN iler med Pigerne i deres Arme opad Marmortrappen til Villaen med de tre Døre).

(Stort Staahej og Skrig af GÆSTERNE).

(EPAMANIDES springer frem og løber et Par Trin op ad Trappen. Saa standser han).

EPAMANIDES

(med theatralsk Holdning).

Fyrst Epamanides befaler Jer at standse... denne Spøg er for fræk!

(HJALTE og TORSTEJN er løbet leende — hver med sin Pige — ind ad Døren tilhøjre og tilvenstre paa Marmor-Platformen. HALLFRED standser i den midterste Dør — med DEN MØRKE PIGE i Armen — og vender sig højt knejsende mod EPAMANIDES).

HALLFRED.

Fyrst Epamanides kan befale over sine Slaver — men ikke over Føreren for sin græske Livvagt!

EPAMANIDES

(ophidset).

Giver jeg Dig ikke Guld og Kostbarheder i Løn? . . . .

HALLFRED

(smiler).

Gav Du mig det ej — saa tog jeg det selv.
(slaar ud med Haanden). God Kvæld! . . .

EPAMANIDES

(raaber, tænderskærende, op til DEN MØRKE PIGE, der hænger sig som et skønt Bytte ved HALLFREDS Arm).

Jeg skal lade Dig brænde inde!

DEN MØRKE PIGE

(med straalende Øjne).

Jeg længes efter Flammer! —

(HALLFRED hurtig ind med hende i Villaen).

(Nu løber Alle — som ægte Sydlændinge — i vild Ophidselse mellem hverandre).

(FORKYOS skraaler op som en stukket Gris — holder sig dernæst over Maven og ler ustandseligt. FILOSTRATOS snor sit Skæg og bander forskrækkeligt. EPAMANIDES blotter det forgiftede Sværd og gemmer det atter. Fløjte og Citherspillerskerne og Danserinder løber frem og tilbage — umotiveret hvinende, eller seende nysgerrig-misundelig op mod Villaen, som skinner underligt øde, dæmpet-hvid i Mørket).

EPAMANIDES

(tager sig omsider sammen og raaber bydende).

Slaver! kald paa min Livvagt — og bring Fakler!

(SLAVER bringer Fakler. Krigere af den græske Livvagt kommer frem i Mængde, væbnede med Spyd og Skjolde).

EPAMANIDES.

Vi maa angribe! . . . (svinger sit Sværd, løber et Par Trin opad Trappen — vender tilbage og siger til FILOSTRATOS).

Du kan føre Folkene!

FILOSTRATOS.

Jeg viger Dig Pladsen — Æren er din — Du er Fyrste!

EPAMANIDES
(bider sig i Læben — vender sig bort).

FORKYOS
(leende).

Venner! et Bæger Vin — inden vi skrider til at bakses med Bjørnene! . . . .

EPAMANIDES
(til den store nubiske SLAVE).

Min Hjælm — den gyldne! . . .

(En gylden Hjælm sættes paa hans Hoved — han ordner sin Kjortel og Kappe — modtager en Drikkeskaal — træder frem foran sine to Venner og GÆSTERNE og siger rhytmisk beaandet).

Forkyos er vel en Gæk — men tidt har en
Daare sagt Sandhed:
Druen opflamme vort Mod — at Skammen i
Flammen kan tvættes! . . .

FORKYOS
(faldende ham i Talen).

Det er et Indfald! —

FILOSTRATOS.

Hvad er et Indfald? —

FORKYOS.

Hvis vi gaar med blanke Vaaben løs paa Barbarerne — da vil de bide fra sig — og

nogle af os vil i det mindste bide i Græsset. Men hvis vi sætter Ild paa Huset! . . .

FILOSTRATOS
(begejstret).

Ja — ja!

EPAMANIDES
(mørk).

Da vil Pigerne omkomme . . . .

FORKYOS
(ler cynisk).

De har brændt sig saa tidt — de er vante til det. Du hørte desuden, hvad hun sagde: hun længtes efter Flammer!

EPAMANIDES
(stamper forbitret i Jorden — raaber heftig).

Slaver! bring Risknipper hid — og tænd dem i Brand med Faklerne!

(vendt mod Fløjte- og Zitherspillerskerne).

Og I: lad Sang og Strengeleg tone . . .
syng, hvad Pigerne nylig sang!

(SLAVER og Krigere slæber Risknipper frem og kryber — yderst forsigtigt — op ad Villaens Trappe med dem — stabler dem op foran de tre Døre — og stikker dem i Brand — hvorefter de skyndsomst iler ned igen).

(Imedens har Kvinderne stillet sig op i en Halvkreds om Bronze-Faunen. De spiller og synger).

Nu er Stunden! Aftnens Rødme
daler over Dagens Træk;
Rosen gløder i sin Hæk,
Fuglen skælver i sit Krat:
elskovs-syg er Myrtelunden —
nu er Stunden,
nyd dens Sødme:
siden kommer Dødens Nat!

(Den sidste Linje synges meget stærkt).

(EPAMANIDES indtager en theatralsk Stilling — med det forgiftede Sværd i den ene Haand — en Drikkeskaal i den anden — den gyldne Hjælm over det blege, smukke Ansigt med de slappe Træk).

(Han og den forsamlede Mængde belyses af Skæret fra de brændende Risknipper, hvis Flammer begynder at slikke op ad Villaens Mure, medens Røgen trænger ind ad de tre aabne Døre).

(Hele Villaens Have modtager et Farvespil af det store Baal paa Trappens Platform .... Det synes, som om alle de hvide Guder paa Terrassen i Baggrunden traadte frem af Myrtelundens Mørke for at stirre paa det ejendommelige „Elskovs-Baal“).

(Saa slutter Sangen med: Dødens Nat!).

GÆSTERNE

(højt — med svungne Drikkeskaale).

Evoë! ....

FORKYOS

(raaber).

Ved Underverdenens Guder! et Rygebaal, som kan drive Bjørnene frem af deres Hi ....

(med et Skraal).

Der er de! — — —

(Hvinende Skrig af Cither- og Fløjtespillersker og Danserinder. Raab af SLAVER og Krigere).

(Oppe paa Platformen — mellem Ild og Røg — ses HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN. De bærer i deres Arme hver sin Pige. De sparker til

og tramper paa Baalene — springer igennem Ilden — med deres Byrde i Armen — nedad Trappen — frem til Bronze-Faunen — hvor de lægger de halvt eller helt bevidstløse Piger ned).

(Saa sætter den hele Skare af bevæbnede Krigere og SLAVER ind paa dem. Men HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN griber hver sin Bronze-Opstander af den omstyrtede Trefod — og bruger dem som Strids-køller imod Skaren).

(Nu gaar EPAMANIDES med sit forgiftede Sværd løs paa HALLFRED).

EPAMANIDES.

Tag Døden af din Fyrstes Haand!

HALLFRED

(ler).

Døden — af det lille Sværd? . . .

EPAMANIDES.

Værre end Døden! (saarer ham og trækker sig tilbage).

HALLFRED.

En Rift — den bøder dit gyldne Hoved!

(Han ser den nubiske SLAVE staa bag EPAMANIDES med Konge-Sværdet i Haanden — saa vrister han sit gode Sværd fra SLAVEN — fælder EPAMANIDES — og baner sig og sine to Venner Vej igennem Skaren).

HALLFRED

(standser øverst paa Terrassen i Baggrunden, og med højt hævet Sværd tordner han ned imod Krigerne af den græske Livvagt).

Tilbage! — Jeg kender Jer — og ved, hvortil
I duer! —

(De græske Krigere styrter ilsomt ned ad Terrassen. Ingen tør røre ham, nu da han har sit Vaaben).

Nu er Stunden! Aftnens Rødme
daler over Dagens Træk;
Rosen gløder i sin Hæk,
Fuglen skælver i sit Krat:
elskovs-syg er Myrtelunden —
  nu er Stunden,
  nyd dens Sødme:
siden kommer Dødens Nat!

(Den sidste Linje synges meget stærkt).

(EPAMANIDES indtager en theatralsk Stilling — med det forgiftede Sværd i den ene Haand — en Drikkeskaal i den anden — den gyldne Hjælm over det blege, smukke Ansigt med de slappe Træk).

(Han og den forsamlede Mængde belyses af Skæret fra de brændende Risknipper, hvis Flammer begynder at slikke op ad Villaens Mure, medens Røgen trænger ind ad de tre aabne Døre).

(Hele Villaens Have modtager et Farvespil af det store Baal paa Trappens Platform .... Det synes, som om alle de hvide Guder paa Terrassen i Baggrunden traadte frem af Myrtelundens Mørke for at stirre paa det ejendommelige „Elskovs-Baal“).

(Saa slutter Sangen med: Dødens Nat!).

GÆSTERNE

(højt — med svungne Drikkeskaale).

Evoë! ....

FORKYOS

(raaber).

Ved Underverdenens Guder! et Rygebaal, som kan drive Bjørnene frem af deres Hi ....

(med et Skraal).

Der er de! — — —

(Hvinende Skrig af Cither- og Fløjtespillersker og Danserinder. Raab af SLAVER og Krigere).

(Oppe paa Platformen — mellem Ild og Røg — ses HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN. De bærer i deres Arme hver sin Pige. De sparker til

og tramper paa Baalene — springer igennem Ilden — med deres Byrde i Armen — nedad Trappen — frem til Bronze-Faunen — hvor de lægger de halvt eller helt bevidstløse Piger ned).

(Saa sætter den hele Skare af bevæbnede Krigere og SLAVER ind paa dem. Men HALLFRED, HJALTE og TORSTEJN griber hver sin Bronze-Opstander af den omstyrtede Trefod — og bruger dem som Stridskøller imod Skaren).

(Nu gaar EPAMANIDES med sit forgiftede Sværd løs paa HALLFRED).

EPAMANIDES.

Tag Døden af din Fyrstes Haand!

HALLFRED

(ler).

Døden — af det lille Sværd? . . .

EPAMANIDES.

Værre end Døden! (saarer ham og trækker sig tilbage).

HALLFRED.

En Rift — den bøder dit gyldne Hoved!

(Han ser den nubiske SLAVE staa bag EPAMANIDES med Konge-Sværdet i Haanden — saa vrister han sit gode Sværd fra SLAVEN — fælder EPAMANIDES — og baner sig og sine to Venner Vej igennem Skaren).

HALLFRED

(standser øverst paa Terrassen i Baggrunden, og med højt hævet Sværd tordner han ned imod Krigerne af den græske Livvagt).

Tilbage! — Jeg kender Jer — og ved, hvortil
I duer! —

(De græske Krigere styrter ilsomt ned ad Terrassen. Ingen tør røre ham, nu da han har sit Vaaben).

FEMTE HANDLING

FØRSTE AFDELING

Paa Island.

GRIS SÆMINGSONS Sæter højt tilfjælds oppe i Geiteskaret.

I Sæterstuen KOLLFINNA og GRIMA.

Den sidste sysler ved Ilden. I Krogen staar GRIS SÆMINGSONS store Økse, hans Hjælm og Skjold er ophængt paa en Knage.

KOLLFINNA staar i Døren. Det er Senhøst-Tider. Solen gaar ned bag truende Skyer. Et Væld af brandrødt Lys over Fjældsiderne og Vidderne. Dalen ligger mørk og tung.

Stormkast høres. Skyerne samler sig tættere og tættere. Endnu ses det stærke Lysskær.

Lidt efter lidt dør det hen.

KOLLFINNA
(ser ud — i Tanker).

Leden er Sommeren — Solen gaar under:
ilde den spaar — om Hagl eller Sne.
Vejfaren Mand vil stædes i Ve;
Mørket vil komme — Vinteren stunder.

(til GRIMA).

Jeg tænker imorgen vi drager fra Sæteren.

GRIMA.

Længe vi tøved — for længe kanske!

(peger ud mod de mørke Skyer, der række sig opover Himlen som Jætte-Kroppe).

Se Jætterne hist — de har ondt i Sinde!

KOLLFINNA.

Jeg lider, véd Du, at være heroppe. —

GRIMA

(knurrer).

Janok — men at bakses med Kæmpe-Kroppe? . . .

KOLLFINNA

(gaar fra Døren).

Vi tager vor Tørn — i Stuen herinde:
lad Væggen saa skælve — lad Tømrene knage!
Imorgen gaar det til Gaarden tilbage.

GRIMA

(munter).

Dér kommer vi tidsnok . . .

KOLLFINNA.

Hvad siger Du, Grima?

GRIMA

(ved Gryden over Ilden).

Jeg tænker kun højt . . .

KOLLFIANA.

Da faar Tankerne tie! —

(sætter sig ved Ilden — med Hænderne foldede over Knæet).

GRIMA

(efter et Ophold).

Hvad tænker Du paa?

KOLLFINNA.

Jeg længes!

GRIMA.

Mod hvad?

KOLLFINNA.

Mod Intet!

GRIMA.

Mod hvem da? —

KOLLFINNA.

Mod Ingen!

GRIMA.

Der løj Du! —

KOLLFINNA

(hurtig — knejsende).

Grima! . . . .

GRIMA.

Jeg tænkte blot højt, maa Du vide;
det er saa min Svaghed . . . .

KOLLFINNA
(kort).

— som ej jeg kan lide!

GRIMA
(efter et Ophold).

Din Husbond er gæv . . . .

KOLLFINNA
(nikker stille hen for sig).

Ei bedre jeg kender:
han bar mig og bærer mig stedse paa Hænder;
lydig jeg er ham — og Gaarden jeg steller,
saa Intet ham fattes fra min Side heller . . . .
(afbryder — og siger henkastet).
Vi lever da godt nok, vi to, tør jeg sige!

GRIMA.

Hvem siger vel andet?
(tilføjende — med et Sideblik).
Naar Folk er rige,
naar Intet de savner i Bod eller Gryde,
naar han giver efter, og hun kan byde,
hvi skulde de ej da ved Livet sig fryde?

KOLLFINNA
(tier — lidt efter sukker hun).

GRIMA
(dæmpet).

Du savner vel Børn? . . . .

KOLLFINNA
(bøjer Hovedet — lidt efter siger hun).

Kan hændes . . . .
(stille hen for sig).

Dog nej!
(pludselig knejsende — idet hun rejser sig).

Hvi sidder Du der og fritter? — Ti stille!
(gaar til Døren, staar der — og ser ud).
(Solen slukkes — en Sne- og Haglbyge drager over Fjældet).
(Dæmpet Musik).

Se hvor det sortner! Knap kan man skille
Fjældet fra Dalen: — nu sluges, nu sluges
Lyset, som brandt gennem Sommeren stille
og klædte de Lier i grønneste Klæde.
Vinteren stunder: — nu knuges, nu knuges
videnom Sindet i Stuerne inde,
men mest, hvor hun sidder, den ventende Kvinde,
og véd ikke selv hvad hun savner af Glæde.
— Vinter og Venten gør tung.
(lukker Døren — sætter sig atter ved Ilden. Det vilde Vejr raser udenfor. Ilden flammer heftigt op — synker atter. De sidder begge tavse).

GRIMA.

Jeg synes, Du blegner ved Ildens Skær —

KOLLFINNA.

Det er Flammen, som synker . . . .

GRIMA.

— Nu ser jeg Dig atter:
Du ræddes vel ikke, Aavaldes Datter?

KOLLFINNA.

Lytte, jeg gør, til det vilde Vejr —
jeg ræddes ikke . . . .
(sidder i Tanker — lyttende, som om hun hørte Stemmer gennem Snestormen. Saa siger hun heftig).
hvi skulde jeg ræddes?
Hvad ondt har jeg voldt? —

GRIMA
(ser paa hende).

Du har stærke Tanker!

KOLLFINNA
(ryster paa Hovedet).

GRIMA
(henkastet).

Vanskelig vorder den lange Rejse —

KOLLFINNA
(hurtig).

Javist — over Havet! . . .
(holder inde).

GRIMA
(ser uforstaaende paa hende).
Vanskelig vorder Vejen imorgen
tilbage til Gaarden . . . . I Sne maa vi vade!

KOLLFINNA.
Hestene orker vel Vejen at træde —
(spottende).
hvis ej, faar vi blive her Julen over!

GRIMA.
Gris skal vel vide Vejen at bane —
nødigt, tænker jeg, ene han sover!

KOLLFINNA
(rejser sig med et Ryk — gaar frem og tilbage — standser pludselig foran Ilden — Blodet skyder hende til Kinderne — hun lytter og siger med vibrerende Stemme).
Hørte Du? . . . . .

GRIMA
(vranten).
Ja — den fygende Sne!

KOLLFINNA.
Hans Stemme! —

GRIMA.
Aa Snak!

KOLLFINNA

(løber til Døren — river den op — peger ud).

Det er ham! — Saa se! — —

(Udenfor — i nogen Afstand — HALLFRED med HJALTE og TORSTEIN).
(HALLFRED er iført skinnende blank Hjælm med gyldne Ørnevinger og mørk Skind-Bræmme. Over Skuldrene Konge-Kaaben. Under Kaaben en mørkerød Kjortel — Sølvbælte med Konge-Sværdet. Alle tre Mænd er tilsneet. HALLFRED taler dæmpet med sine to Følgesvende. De vender om og gaar — HALLFRED ind — lukker Døren — bliver staaende indenfor Tærsklen).
(KOLLFINNA er veget tilbage hen ved Ilden — staar der, stirrende paa ham).

HALLFRED

(stille — med Umage for at beherske sin Stemme — og med fremstrakt Haand).

Saa kom jeg —

KOLLFINNA

(stirrende, med let Skælven).

Omsider! — — —

HALLFRED.

Du huser mig vel?

KOLLFINNA.

Jeg véd ej! Hvi drog Du ej ene herhid?
Snart rygtes dit Komme — da véd Du vel Følgerne!

HALLFRED

(drager sin Haand til sig).

Tre var vort Tal, da vi drog over Bølgerne . . .

KOLLFINNA
(afbryder).

Ene jeg vented Dig — ene jeg saa Dig —
ene jeg havde vel huset Dig hos mig . . .
Budstikken løber — og snart vil man naa Dig.
Hallfred er røbet — og Grisen vil slaa Dig!

HALLFRED
(knuger Haanden mod sit Bryst og undertvinger en smertelig Ansigtstrækning — derpaa med et højt Smil).

Det var den Velkomst, som Kollfinna bød mig?
Tak for din Hilsen — mit Hastværk fortrød jeg!

KOLLFINNA
(staar stadig stirrende underlig fjernt paa ham).

Hastværk? — i lange — i snigende Aar . . .
lidet Du véd vel, hvor langsomt de gaar!
Du fik dog Farten og Farer og Bytte —
jeg fik at sidde og længes og lytte . . . .

(afbryder pludselig — gaar til Døren — stænger den — giver GRIMA et Vink, fører hende til den mindre Dør — aabner den og skyder hende ud. Saa gaar KOLLFINNA tilbage til Ilden — og giver sig i Tavshed til at sysle ved Gryden — medens hendes Øjne fæstes paa HALLFRED med et bestemt Udtryk af en dybt i Sjælen fattet Beslutning).

(HALLFRED følger enhver af hendes Bevægelser med Øjnene. Da hun for anden eller tredje Gang ser forskende paa ham — hægter han Konge-Kaaben af Skuldrene — lader den falde ned ved det Leje af Bjørne-Hud og Mos, som er redet ved Ilden — og lægger sig med et uvilkaarligt Suk paa Lejet).

HALLFRED.

Haard var vor Fart — om Stavn og om Ror —
Hælvten af mit Mandskab vasket overbord!

Mødig jeg er — og stive mine Lemmer;
længe jeg savnede Søvnens Gave;
viden er vi faret over fremmede Have,
Mænd har jeg dødet, Bytte har jeg vundet:
strandet er jeg her ved Kollfinnas Fødder —
fattig jeg har paa din Tærskel mig fundet.

KOLLFINNA

(har tilberedt en Drik i Mjødbollen — øser op i et Horn — kommer tilbage — standser ved hans Ord — og siger spørgende).

Fattig? —

HALLFRED

(nikker hen for sig).

— paa alt, hvad Kvinder begærer!

KOLLFINNA

flytter en Skammel hen til hans Leje — sætter sig — Hornet i Skødet — betragter ham nøje — medens Ilden, snart grel, snart dæmpet, belyser de to Ansigters skiftende Udtryk).

Véd Du forvist hvad Kvinder begærer?

HALLFRED.

Alt!

KOLLFINNA

(smiler spodsk).

Du faar tale lidt rigere, Skjald:
Alt er for karrigt . . . .

HALLFRED

(vender sig mod hende — støttende Haanden under Kind).

dog rummer det Ord
netop den Verden, som Kvinder forlanger:
nægt hende den — og hun krænket sig tror!

KOLLFINNA

(langsomt og med stærk Betoning).

Kom Du saa langvejs fra for at sige
Kollfinna dette — da gaa, hvor Du kom fra!

HALLFRED

(rejser sig halvt).

Dette — og mere — jeg kom for at sige:
slidt har det lange Aar i mit Hjærte;
længtes jeg har — og min Længsel betvungen —
dit brændende Øje løser mig Tungen.
(med et Udbrud).
Hvi har Du forfulgt mig?

KOLLFINNA

(overrasket — med et uvilkaarligt Smil af Glæde).

Har jeg?
(behersker sig, gemmer sit Blik).
Du raser!

HALLFRED

(ligesom KOLLFINNA — beherskende sine Ord).

Nuvel — jeg raser! De mørke Nætter —

de lange Dage — den evige Øsen —
den evige Kamp mod Havets Døtre
har gjort, at jeg mødig til Island kommer!
(læner sig tilbage).
(med svag Musik).
Nu er jeg her atter . . . O var her Sommer!
Var her vor Kærligheds blide Vætter,
som freded vor Ungdom, og hegned dens Tanker,
og lagde vor Sjæl hos Sjælen til Anker,
og bød os at hvile, og bad os at smile,
og . . . .
(afbryder, idet han med sit underlige Smil peger mod Gris Sæmingsons Vaaben).
Se, hvor de skinner i Krogen — de Vaaben! . . .
Din Husbond vil værge sin Sæter mod Indbrud?
hans Vaaben skal skræmme — han selv gør det næppe;
han drager vel over sin Næsetip Tæppe
dernede i Dalen — og drømmer sig tryg
for Hærmænd og Hvepser, for Mænd og for Myg!

KOLLFINNA
(rolig og behersket).
Fredsæl er Sæmingson — videnom afholdt:
vaabenløs vanker han — ingen han frygter!

HALLFRED
(spottende).
Vi lader den Genstand paa Halvvejen falde —
man kunde vel Grisen for Galten kalde!

KOLLFINNA
(stolt).

Ifald Du vil spotte min Husbond — saa gaa!
Mudder-Vands Tale jeg gider ej høre:
(peger mod Lejet).
Rent var det Leje, hvor Kollfinna laa —
her kom kun min Hav-Længsels Sang mig
for Øre!

HALLFRED
(ser ærbødigt paa hende — saa breder han sine Arme ud over Lejet — og siger hen for sig dæmpet — inderligt).

Maane med Maane omskiftelig vanker:
her hviled min Elskte i selvsamme Tanker,
skøtted sin Dont og passed sin Dag —
kløved ej Bølgen i hviløst Jag —
vog ingen Grækere, tog ingen Piger,
brandskatted ikke de sollyse Riger . . . .
(tager ømt hendes Haand — lægger den paa sit Bryst),
Kollfinna, Kollfinna! Saarene bløder,
men ingen Haand mine Smærter forsøder!

KOLLFINNA
(river hans Kjortel op — forskrækket).

Læge-Raad vidste jeg fra jeg var Lille —
ved denne Vunde min Kunst staar stille!
(iler hen til Gryden over Ilden — hælder Vand op i en Skaal — henter Urter ned fra en Hylde — tilbereder — og kommer atter hen til HALLFRED).

Prøv, om det hjælper — kjend om det dulmer!

HALLFRED
(læner sig tilbage — trykker hendes Haand).

Det svaler — men Ilden i Saar-Randen ulmer!
Mod Døden det bærer — o, fandt jeg den
her!

(Han lukker sine Øjne i Halvslummer — saaledes at han engang imellem hviskende fletter Ord ind i KOLLFINNAS Tale).
(Dæmpet Musik — Vindens og Vejrets Sus — ledsager Handlingen. De to Menneskers skiftende Ord lyder som to fintstemte Instrumenter).

KOLLFINNA
(bøjer sig over ham — saaledes at Ilden belyser hendes Træk, hvori den dybe Smærte læses).

Fremmede Lande, fremmede Møer,
fremmede Guder og Gode-Skikke:
hvad har I gjort ved Vandraadeskjalden? —
Hallfred er her — og jeg kender ham ikke!

Hvor er hans Blik — saa stolt som ustadigt:
det brandt dog i mit, da han bad om det
Smykke,
som Kvinderne værger — og helst vil give —
som Mændene nævner deres Livsens-Lykke!

Vide har jeg forsket blandt Kvinder jeg kjendte,
skuet deres Hvidhed — og maalt den med min
egen —
set dem ind i Hjærtet, naar skjult de sig tænkte:
liden mod min Lue deres Længsel brændte!

Dette var min Drøm — naar Hallfred kom tilbage.
Alt hvad en Kvinde mægter at give,
Sødmen af den Længsel, der randt ham imøde —
uden at han bad mig, han kunde det tage!

HALLFRED
(gør en Bevægelse i Søvne, vender sig halvt bort).

KOLLFINNA
(heftig).
Fremmede Lande, fremmede Møer,
fremmede Guder og Gode-Skikke:
jeg hader Jer for hvad Ran I har øvet —
Hallfred er her — og han beder mig ikke!

HALLFRED
(uden at aabne Øjnene, dæmpet).
Rejse sig vil han — men ej fra din Side:
Alle vil tro, at din Elskov han nød!
Hallfred og Gris vil mødes ved Daggry:
en eller begge i Græsset vil bide!

KOLLFINNA.
Og kold vil jeg sidde ved Arnen og ældes:
Skjalden vil jeg mindes — men ikke hans Favntag.
Hellige Guder! hvor fattig blev Kvinden —
kan ej engang i en Tvekamp fældes!
(bøjer sig over ham — lægger hans Haand over sine Øjne).

O Hallfred! aldrig jeg tænkte at Taarer
skulde mit Bryst under Lindugen væde:
min Stolthed, brudt for din Søvn isønder,
mer end et stingende Sværd mig saarer!

Fremmede Lande — fremmede Møer —
fremmede Guder og Gode-Skikke:
røve Dig fra mig, det mægter de ikke —
fulgt Dig jeg har som den spejdende Fylgje!

HALLFRED
(rejser sig halvt, hvilende paa Armen).

Ikke jeg sover
Fylgje Du fagre!
mine Vunder bløder —
og aldrig de læges;
men dybere nager
den Smærte herinde:
aldrig i Kollfinnas
Favntag at kvæges!

KOLLFINNA
(inderligt — med halv Stemme).

Prøv det, min Hallfred!
blødt er mit Favntag:
skaane jeg skal vel
den værkende Vunde!
Lad over Fortidens
højlagte Skygger

lukkes to skælvende
hede Munde!

HALLFRED
(skyder hendes Arm blidt tilside — siger med sit underlige Smil).

Gaver Du byder
Gæsten, som kommer:
men aldrig med Grisen
jeg Kollfinna deler!

KOLLFINNA
(med et Ryk tilside — smærtelig saaret).

Daarligt at krænke
elskovsfuld Kvinde!
Hvem har vel voldet,
at Grisen tog mig?
Kold har jeg bragt ham,
hvad Loven gav ham —
nøjsom han takked,
og trofast jeg var ham!
(bøjer sig atter over ham, lidenskabelig — hviskende).
Glemmer Du Landet,
hvortil Du er hjemvendt.
Hekla som flammer
højt gennem Natten —
og Geysir, som koger
dybt under Sneen . . . .
(kaster sig til hans Bryst).
Dræb ham ved Daggry
og før mig fra Landet.

HALLFRED
(knuger hende til sig — med et stærkt Udbrud).

Lad Mørket da skjule
hvad Natten synder —
Hekla i Brand
over Brude-Hynder!

KOLLFINNA
(jublende).

Hallfred, Du stærke —
her er din Viv!

HALLFRED.

Freja, Du vældige —
tag nu mit Liv!

(Musik — fjærnt. I Baggrunden viser sig en Aabenbaring. Ombord paa OLAF TRYGVESONS Drageskib „Ormen hin lange").

(Forskibet fuldt af Fjender, som med Spyd, Sværd og Økser søger frem mod det ophøjede Agterskib — Loftingen — hvor hele KONGENS HIRD ligger fældet).

(Kong OLAF staar oprejst — alene — øverst ved Roret. Han er blodstænkt fra Skuldrene til Foden. Hans Kinder er blege — hans Øjne flammer. I venstre Haand løfter han Kors-Banneret — i højre Haand sit Sværd. Hans Blik søger gennemborende ud over Fjenderne og ned imod HALLFRED, som har sluppet KOLLFINNA).

(Saa hæver Kong OLAF sine Øjne mod Himlen og med et højt, lyst Smil springer han overbord).

(Synet forsvinder. Musiken ledsager dæmpet — som Stormens fjærne Susen — Handlingens Slutning).

HALLFRED
(har rejst sig — er vaklet frem over Gulvet — staar med Hænderne for Øjnene).

Hvad Syn har jeg skuet — i yderste Nød . . .
Hirden ligger slagen — Høvdingen død! . . .

KOLLFINNA
(hændervridende).

Hallfred, hvad saa, Du? . . .

HALLFRED
(stirrende).

Den blodstænkte Skude —
(med et Skrig).
Kong Olaf overbord! . . . .
(lader Hænderne fortvivlet synke).
— nu er Drapaen ude!
(vender sig).

KOLLFINNA
(imod ham — omklamrer hans Arme).

Hvor gaar Du? . . . tag mig med? —

HALLFRED
(ler bittert).

Hvorhen —? hvorhen? —
Fredløs er jeg vorden — uden Viv — uden Ven!

KOLLFINNA
(uden at vide ud eller ind).

Hallfred! lad mig skjule . . . . lad mig trøste
. . . . lad mig følge! . . . .

HALLFRED.

Trøstløst er Livet — som den iskolde Bølge.
Den vil jeg pløje — da kan Du saa' . . . .
Saltet er goldt — ingen Høst vil vi naa!

KOLLFINNA
(synker ned og omfavner hans Knæ).

Se — ved din Fod — ved dit Blik jeg mig
hænger.
Dræb mig! Igennem et Liv har jeg slæbt
Elskovens Byrde — jeg orker ej længer! . . . .

HALLFRED
(løfter hende kærligt op — kysser hendes Hoved — lader sine Hænder glide over hendes lange Haar — siger stille — inderligt — afgørende).

Ham har jeg elsket — og han har mig dræbt!
(Han slipper KOLLFINNA. Hun glider sagte ned paa Gulvet. Han griber hurtig sine Vaaben — men Konge-Kaaben [OLAF TRYGVESONS Gave] lader han blive liggende over Lejet. Saa gaar han til Døren — udbreder Armene imod hende . . . bider Tænderne ned i Læben — presser Haanden over Vunderne i sit Bryst — er et Øjeblik ved at vakle . . . iler hurtig ud).

GRIMA
(stikker Hovedet ind af den lille Dør — ser sig om — derpaa hastig hen til KOLLFINNA — knæler ved hendes Side).

Hvad fattes Dig, Kollfinna? — Bi — jeg skal
hjælpe! . . .
Hvad blev af Skjalden? — Du svarer ikke . . .

KOLLFINNA.

Rejs mig, min Grima — nej, ræk mig at
drikke . . . .
nej, rør mig ej . . . .
(ser sig om med halvt brustne Øjne).
— her er blevet saa stille!
saa stille — som dér, hvor vi gerne vil ned . . . .
(griber om hendes Haand).
hører Du Geysirs den kogende Kilde!
(lægger hendes Haand over sit Hjærte).
Nu standser den snart . . . for hedt var dens Løb!
(Udenfor høres GRIS SÆMINGSONS Stemme).

GRIS SÆMINGSON
(udenfor).

I bliver herude! — Han giver vel Køb:
han er jo kun en — men kom, naar jeg kalder!
(Døren aabnes. Udenfor ses væbnede Mænd. GRIS træder ind. Han har en stor Skind-Hue paa Hovedet — Stav i Haand — vaabenløs. Han ser sig om med missende Øjne — synes at undres — gaar frem — opdager Kvinderne — træder nærmere — bøjer sig).

GRIS
(rolig).

Kun Kollfinna ser jeg. Jeg søgte dog To!

KOLLFINNA
(mat).

Din Hustru ser Du. Hun var Dig tro — — —
saa kom han — — nu gik han — — og nu:
lad mig dø!
(famler ud efter GRIS SÆMINGSONS Haand).

GRIS
(bøjer sig endnu dybere — saa knæler han ned og tager hendes Haand, siger bevæget).

Aldrig saa' jeg saa fager en Mø
som dengang jeg fæsted Dig! Vil Du nu fare? . . .

KOLLFINNA
(idet hun møder hans Blik).

Dræbe Dig vilde jeg . . . .

GRIS
(slipper hendes Haand).

Saa far i Fred! —
Guderne raader — Mennesket ej!
(bøjer sig over hende — kysser hende paa Panden — vil rejse sig).

KOLLFINNA
(famler efter hans Haand — og tager den).

Aldrig saa' jeg slig Mand paa min Vej . . .
din Haand!
(ser bedende paa ham — dernæst søgende omkring — indtil hun faar Øje paa HALLFREDS Kaabe),
og hans Kaabe! . . . .

GRIS
(drager Kaaben til sig — lægger den over hende — og skjuler sit Ansigt).

KOLLFINNA
(med et lyst Smil).

O, Tak . . . .
(synker helt tilbage).
Farvel!

GRIMA

(kaster sig med et Skrig over hende).

Hjærtet er bristet! . . . .

GRIS

(rejser sig).

Han slog det ihjel!

GRIMA

(bøjet over den afsjælede KOLLFINNA — ser op).

. . . . Hvor gaar Du mon, Bonde?

GRIS SÆMINGSON

(tager sine Vaaben ned fra Væggen — sætter Hjælm paa Hoved — Skjold over Arm — griber Strids-Øksen — kort og rolig).

Med Bud til Stranden!

(hurtig ud).

GRIMA

(glatter KOLLFINNAS lange, lyse Haar — stirrer længe paa hende — siger sagte).

(Dæmpet Musik).

Mange har sagt det — Færre det véd;
her har jeg set det — i Livsens-Nøden:
ens er den Saga for Kvinde som Mand —
Kærligheden er stærk som Døden!

(Stærk Musik).

(Snestorm udenfor).

ANDEN AFDELING

I en Vig ved Havet — nedenunder GRIS SÆMINGSONS Gaard.

Fjældsiderne falder stejlt af mod Havet — Alt er dækt af Sneen — Maanen skinner.

I Forgrunden tilvenstre HALLFREDS Drageskib optrukket paa Stranden — med Rullestokke under Kølen.

Nedenunder Skibet mellem Klipperne har Skibsmandskabet — en Snes Mand — lejret sig om et Baal, hvis Gløder ulmer.

HJALTE underholder sig med MÆNDENE. De „raffler“ — med Smaastene i Hænderne. Haanden griber et Antal Smaastene — og lukker sig hurtig. Modspilleren skal gætte sig til Antallet.

TORSTEJN staar — med Skjold op Spyd — ovre i Forgrunden tilhøjre, hvor en Sti, akkurat synlig i Sneen, fører ned fra Fjældet til Landingspladsen. Han bøjer sig frem og ser op — synlig utaalmodig.

HJALTE

(med sin friske klare Latter).

Naa, Sigurd — Du taber hver Gang!

EN AF MÆNDENE.

Nu har Du vundet det — Stykke for Stykke!
Skal vi sætte hele Manden ud?

TORSTEJN

(vender sig og spørger).

Hvad raffler I om? . . . .

HJALTE
(ler).
Bare Smaating — Grisens Vaaben!

TORSTEJN
(smiler uvilkaarligt).
Har Grisen Vaaben?

HJALTE
Det forlyder, at han i sin Tid hjembragte nogle fra Miklagard — men han ses ikke med dem!

TORSTEJN
(lidt alvorligere).
Sælg ikke Huden — før Bjørnen er fældet!

HJALTE
Véd Du nogensinde, at Hallfred ikke traf den Mand — hvem han vilde træffe?

TORSTEJN
(kommer langsomt — seende sig tilbage — hen til Gruppen om Baalet).
Vort Mandskab er mindsket, Hjalte!

HJALTE.
Aa ja — Rans Møer tog godt for sig af

Retterne! . . . Men det er Kærne-Tømmer, hvad der blev tilbage! (ser sig smilende om i Kredsen).

MÆNDENE.

Vel talt, Hjalte! —

TORSTEJN.

Man siger, Gris Sæmingson skal kunne mønstre mange og gode Huskarle. —

Hallfred er lidt længe om at udrette sit Ærind oppe paa Sæteren. —

Han saa' lidet frisk ud, da han sendte os her tilbage. —

Har Du set hans Vunder? — thi mig vil han ikke vise dem!

HJALTE

(rejser sig — lægger sin Haand paa hans Skulder — med Eftertryk — men stadig i en let, frisk Tone).

Der tales — synes mig — vel meget om de Rifter. Ikke har jeg set dem — og heller ikke har jeg hørt Hallfred klage.

Erindrer Du Gissur Svarte — fra Fjordarholmen? Jeg var Dreng, da han kom hjem fra Viking — mere forhugget end jeg saa' nogen Mand.

En Søster til ham vidste Lægeraad. Hun gned og vasked ham med Lud og Urter hele tre Aar.

Ilde lugted han i al den Tid — og ofte vendte han det hvide ud af Øjnene — men karsk blev han: og der maatte fem af Østlandets gæveste Kæmper til at fælde ham — han blev dømt fredløs for et Dobbelt-Drab.

(vender sig smaaleende fra TORSTEJN til MÆNDENE, som synes fornøjet over Fortællingen og puffer til hinanden med et Blik paa TORSTEJN).

TORSTEJN

(bider sig i Læben).

Godt for Dig, Hjalte, at Du kan faa vore Mænds valne Kinder til at klukke!

EN AF MÆNDENE.

Ikke er vi valne — om Ran saa røved vore bedste Kammerater!

EN ANDEN

(peger paa de nærmeste).

Vi er Islændinge — som Du selv, Torstejn!...

EN TREDJE

(tager nogle andre af Mandskabet i Hænderne).

Og vi er Nordmænd — og har tjent under Olaf Trygveson! . . . .

HJALTE

(nikker og smiler).

TORSTEJN.

Vel véd jeg hvad Folk vi har ombord! Men Du véd ogsaa, Hjalte, hvad det er, der nager vor Fører og Ven. Det er dette, der stjæler hans Munterhed — at han maatte drage af Norges Land og ikke kan tjene sin elskede Helt og Konge! —

Dette tærer paa hans Kraft . . . . (dæmpet) og en Kvinde er der vel ogsaa i Farvandet! —

HJALTE

(sorgløs og munter).

Da tog vi dog godt for os af Retterne — dernede blandt Grækere og Blaamænd.

Husker Du hin Kvæld? . . . (ler) de tre Piger . . . og alle de tapre Krigere! — —

MÆNDENE

(ler).

TORSTEJN.

Vel kan man tælle hvad Mænd der i Krigen falder! Men ingen kan sige, hvad Fortrydelse Gæstebud giver? — (lægger sin Arm om HJALTES Skulder). Jeg har set ham i Øjnene — dette sidste halve Aar. Og nu nyssens, da vi fulgte ham op til Sæmingsons Sæter! (dæmpet). Det bæres mig for, at Hallfreds Bane bliver brat — som Kong Olaf varslede!

HJALTE

(staar et Øjeblik som om han vejede Rækkevidden af TORSTEJNS Ord. Saa slaar han op med Haanden — paa samme Maade som HALLFRED har for Vane — og siger frejdig).

Skal det komme — saa véd vi dette — at vi alle er Dødens haandgangne Mænd.

Ingen kan elske Hallfred som vi — hans Venner fra Vuggen og Legepladsen.

Altid førte han os — selv i de værste Farer — som til en Leg. Falder nu Alvor over ham — saa er han dog Ungdommen — — Blomsten af Høj-Nordens Vid og Vilje, uden én lunken Draabe i sit Blod.

Kaldes han bort — for at bænkes i Gudernes Hal . . . saa er vi de unge, friske Rov-Maager, der farer fra Strand til Strand — og holder Verden vaagen.

Tæl disse Fugle: — de er uendelige! Den ene ligner den anden — saasnart Vingerne er vokset ud!

En bliver skudt og dukker under. To følger efter — tre — fem — Tusind! Høj-Nordens evige Ungdom — som ler ad Døden!

(TORSTEJN omfavner ham. Hele Mandskabet omringer de to Fostbrødre og vil udbryde i Raab . . . da ses HALLFRED øverst paa Fjældstien tilhøjre. Han støtter sig til sit Spyd — og vakler, idet han vil stige ned, som om Kræfterne et Øjeblik svigtede ham).

(HJALTE — og dernæst TORSTEJN — iler hurtigt derop og griber ham under Armen).

(HALLFRED gør sig med en let Haandbevægelse fri — og stiger langsomt ned, fulgt af de To).

HALLFRED
(henkastet).
Trænge til Venner,
det tyder kun slet —
gaar man i Tanker,
da snubler man let!
(stiller sig under Skibet paa Stranden — ser udover Havet — talende hen for sig selv som tænkte han højt).
Selvsikker, vandraadig, hvileløs ruller Du,
Nordhavets Væld, med din Dønning paa Dønning —
har saa uendelig Plads for dem alle,
Skibe og Skuder, i Hvile og Skynding,
Handelsfolks Skude og Hærmandens Skib,
kløvende Sol-Gulds og Maanesølvs Buer —
ikkun et eneste aldrig jeg skuer:
Skibet, som fostrer en Verden af Sange —
Ormen hin lange! . . . .
(han afbryder, læner sig til Spydet og stirrer ud).

HJALTE
(nærmer sig).
Hvad Kvad kvæder Du?

HALLFRED
(kort).
Intet Kvad — jeg kvæder ikke! —

HJALTE.
Skal vi blive her — skal vi stikke i Søen — eller skal vi slaas?

HALLFRED.

Naar Tid kommer, sejler jeg!

HJALTE.

Vi? —

HALLFRED
(kort).

Jeg.

(HJALTE ryster paa Hovedet — vender sig fra ham .... derpaa giver det et Sæt i ham, han griber TORSTEJN ved Armen og peger opover Fjældstien).

HJALTE.

Dér! ....

(Øverst oppe ses GRIS SÆMINGSON med en Mængde bevæbnede HUSKARLE. De stiger skyndsomt ned ad Stien, da de faar Øje paa HALLFRED og hans Mænd).

(HALLFRED frem foran sine Mænd — med Spyd i Haanden — standser og støder det haardt mod Jorden).

(GRIS frem foran sine Folk — med sin store Økse i Haanden — standser foran HALLFRED. De to Mænd ser hinanden hvast ind i Øjnene — saa misser GRIS og gemmer sit Blik).

HALLFRED.

Du søger? ....

GRIS.

Dig!

HALLFRED.

Hvad Bud bringer Du?

GRIS.

Kollfinnas Død! Du voldte, at hendes Hjærte brast.

(HJALTE gaar tæt hen ved Siden af HALLFRED med sine Vaaben rede).

HALLFRED

(borer sin Spydende ned i Sneen — hans Bryst hæver sig voldsomt — saa bider han Tænderne i sin Læbe — og siger med jærnkold Ro).

Der er saa mangen fager Kvinde, hvis Hjærte ej kan leve .... Men der er én stor Helt, som nu er fældet: Kong Olaf Trygveson!

(Bevægelse blandt Mændene paa begge Sider).

GRIS

(bragt lidt ud af Fatning ved HALLFREDS overlegne Ro og ved hans Ord).

Hvad ... er Olaf død?

HALLFRED

(slipper sit Spyd, som HJALTE griber; lægger Armene foldede over sit Bryst — ser stift paa GRIS og siger).

Jeg saa' ham i et Syn ... (gennemborende) just som jeg slap Kollfinnas Favn!

GRIS

(med et Brøl).

Til Hel med Dig og dine Syner! ... (styrter imod ham med hævet Økse).

HALLFRED

(bøjer sig lynsnart under GRIS SÆMINGSONS Arm — vrister ham Øksen af Haanden — og tordner imod de fremrykkende HUSKARLE).

Tilbage! (kaster Øksen langt ud i Søen).

GRIS

er veget tilbage — og staar med ludende Hoved og vildt knyttede Næver).

HALLFRED.

Du volder ikke min Bane . . . men: vent! Først svare Du mig: Kender Du Loven paa Island?

GRIS

(med dump Stemme).

Jeg kender Loven — her paa Landet!

HALLFRED.

At den Bonde skal ifalde store Bøder, om han ej hjælper vejfarende Mand at sætte hans Skib i Søen! — — (med let Spot). Mine Mænd er anstrengte ved den haarde Sørejse . . . dine Huskarle synes at være friske Folk!

Nu skyder I min gode Drage over Rullestokkene i Havet . . . (truende). eller vi slagter Jer som Kalve!

(HALLFRED griber Spydet fra HJALTE — springer let op over Klipperne — og ombord i Drageskibet).

HALLFRED
(staaende i Løftingen, ved Roret -- raabende ned).

Blæs Lurene, Mænd!
(nogle af Mændene blæser tre lange Lurtoner).

HJALTE
(springer op paa Klippen ved Skibssiden).

Hallfred! hør mig . . . .

HALLFRED.

Bliv hvor Du er! Du og Torstejn . . . . Alt det Bytte, I hjalp mig at tage: Vaaben og Klenodier — Guld og Purpur — Røgelsekar og Messekaaber . . . Alt ligger her i tre Dele — én for Hjalte og Torstejn — én for Mandskabet — og denne Del for mig selv! (med sit store, underlige Smil). Ingen skal sige, at jeg drog som en fattig Skjald til Baldur og Brage!
(kaster Byttet ned til HJALTE og TORSTEJN og til Mændene).

HJALTE
(med Armene fulde).

Hallfred! Jeg besværger Dig . . . tag mig med ombord! . . . .

HALLFRED
(ler).

Ej! vil Du have mere, min Ven og Broder? . . .
(kaster en gylden Messesærk ned — derpaa rynker han Brynene og raaber).

Saa! Skuldre til Skibet, Folk!

HJALTE OG TORSTEJN.

Hallfred! . . .

HALLFRED
(stærkt).

I kender min Vilje — vandraadig var jeg . . . (mildt bredende Armene ud imod dem) selv mod mine bedste Venner! (raaber). Aahøj! . . .

(Alle Mændene paa Strandbredden skyder i Tavshed Skibet langsomt over Rullestokkene indtil Stævnen rører Vandet).

HJALTE.

Endnu engang, Hallfred! tag os med — os To! . . .

HALLFRED
(fast — afgjort — med Ro og Højhed).

I har Livet for Eder . . . Jeg bereder Jer Plads did hvor jeg drager! — Landvinden blæser ud over Havet. Nu hejser jeg det store Bredsejl! (han hejser Sejlet og stiller sig ved Roret). Snart vil Maanen være nede — min gode Drage skal lyse sig Vejen frem! (raaber) Fakler fra Baalet dér — alle Mand . . . sæt Ild! —

(Skibssiderne antændes og Fakler kastes ombord. Skibet begynder at brænde; saa kvæder HALLFRED).

DØDS-DRAPA.

Jeg ser en Verden
omkring mig af Skygger —

det er her paa Jorden
Døds-Dronningen bygger.
Vi tror, mens vi lever
af fulde Kræfter,
at Døden er et Rige,
som følger efter:
ha, højt maa jeg le,
thi fra Fødselsstunden
med Jærn-Lænker blev vi
til Døds-Stolpen bunden!

Livet er Hel-Heim:
Paa Stolper Hallen hviler;
Mænd og Kvinder sidder
omkring Ilden og smiler,
og bedst som de smiler,
saa blegner deres Kinder —
Blod og Taarer nedad
de vaade Vægge rinder:
og Ilden gaar ud!

Fortæl mig kun, at Ilden
opblusser atter —
fortæl mig kun, at Graaden
veksler med Latter:
men Smilet og Taaren
i Dødssvælget bunder —
igennem Verden haster vi

med lægeløse Vunder:
og aldrig kan vi dø!

Jeg hører Havets Brusen,
den brede Dønning ser jeg —
ad Farerne paa Søen,
de saakaldte, ler jeg:
stolten Baad Du bærer,
saa tidt end Du Solen slukner —
paa Landjorden er det
de fleste Svømmere drukner!

Længst er Livet nu ledet,
mæt jeg af Landene blev:
gennem de stride Strømme
som Planken i Hvirvlen jeg drev.
Han, som vilde mig føre,
er faret — hvorhen — hvorhen?
Ak, skilles maatte jeg fra ham:
og aldrig vi mødes igen!

Thi bort den bar ham
mod ukendte Kyster
hvad Troen han kaldte —
hvad aldrig jeg fatted:
det var til hans ypperste
Høvding-Evner —
til Odin i Olaf
mit Skjaldskab skatted!

Saa slaar jeg Harpen
mens flamme-hegnet
frem over Havet
mit Langskib stævner
— „Kongen“ det hedder.
Mine Vunder bløder:
til Sjælen jeg bloter —
den, som ind under
Hjærtet sidder!

Og I deroppe
— derude — derborte —
I mægtige Magter:
slaa op Eders Porte!
I lo vel da Hallfred
bag Røgelse-Dampen
greb efter Daaben —
som ej han forstod!
brændende bringer han Eder Gaver —
syngende sejler han op for Valhalla:
tag mod hans Skjaldskab, hans Liv, hans Blod!

(KOLLFINNA svæver frem over Havet. Hun er brynjeklædt — straalende Hjælm over det lange Haar — i Haanden et funklende Spyd, som hun hæver, idet hun peger opefter).

HALLFRED
(raaber).

Kollfinna!

KOLLFINNA
(fjærnt).

Hallfred!

HALLFRED
(løfter Kongesværdet højt over Flammerne).

Fattigt er Livet paa Dødskampens Puder —
op, mod de rige, de stærke, de gamle, de evige
Guder! . . .

(Luerne slaar sammen om ham; Skibet synker).
(I Baggrunden viser sig en blændende Aabenbaring).
(ODIN i sit Højsæde, med Spydet i Haanden — FRIGGA og FREIA ved hans Side. TOR og FREIR . . . TYR og BRAGE. Den lyse Baldur er traadt frem foran Gudernes Halvkreds — han modtager KOLLFINNA, som bøjer sig dybt — hvorefter hun velsignende udstrækker Armene mod Skibet, som svandt).
(Store Toner af Lurer og Harper).
(HJALTE, TORSTEJN, GRIS SÆMINGSON og MÆNDENE kaster sig paa Knæ).

HJALTE
(stærkt).

Bænket vil han blive
i Gudernes Hal
fulgt af sin Fylgje — en Død for en Skjald!

Kjøbenhavn. — Fr. Bagge.

